30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1997 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ #17 (1271)

Ազգ

Azg armenian daily

«Չեչնիայի կարգավիճակը՝ միայն Ռուսաստանի Դաշնության կազմում»

Մոսկվայում այլ ելք չի քննարկվում

ՄՈՍԿՎԱ, 29 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Չեչնիայում կայացած ընտրությունների արդյունքների ամփոփումից հետո Ռուսաստանի ղեկավարությունը պատրաստ է գործնական երկխոսություն վարելու ՌԴ-ի կազմում Չեչնիայի «սուբյեկտությունը» որոշելու շուրջ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, այդ մասին հայտարարել է Ռուսաստանի նախագահի մամլո քարտուղար Սերգեյ Յաստրժեմբսկին:

«Մոսկվայում այն կարծիքին են, որ Չեչնիայի նոր իշխանություններն ընդունակ կլինեն կոնստրուկտիվ խոսակցություն վարել Չեչնիայի հետ դաշնապետական կենտրոնի փոխհարաբերությունների հարցերի ողջ համալիրի շուրջ»: Երկխոսությունը նախ եւ առաջ ծավալվելու է Դաշնության կազմում հանրապետության «սուբյեկտությունը» որոշելու շուրջ: «Տվյալ հարցում ոչ մի այլ ելք Մոսկվայում չի քննարկվում», ասել է նա:

«Սակայն այդ առթիվ ընդունված որոշումների «դիապազոնը» կարող է բավականին լայն լինել: Դա տեւական բանակցությունների հարց է, եւ, նախ եւ առաջ, անհրաժեշտ է սպասել Չեչնիայում կայացած ընտրությունների պաշտոնական արդյունքների ամփոփմանը», ավելացրել է մամլո քարտուղարը:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ-ԵՐԵՎԱՆ

Ֆրենկ Փալոն. «Խաղաղության գրավականը ԼՂ ինքնորոշման ճանաչումն է»

«ԱՄՆ-ը պետք է փոխի ադրբեջանամետ կեցվածքը եւ ճանաչի ԼՂՀ անկախությունը»

«Մենք պետք է հետեւենք, որ երաշխավորվի Ղարաբաղի ժողովրդի անվտանգությունը եւ ինքնորոշման իրավունքը: Այլեւս երբեք հայ ժողովուրդը չպետք է ենթարկվի ջարդերի, ցեղասպանության ու տեղահանման, ինչպես 88-ին Ադրբեջանում»: Այդ մասին ասաց չորսօրյա այցով Երեւան եւ Ստեփանակերտ ժամանած ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատի անդամ, հայկական հարցերով խորհրդարանական հանձնաժողովի համանախագահ Ֆրենկ Փալոնը՝ հունվարի 28-ին ելույթ ունենալով ԼՂՀ խորհրդարանում: Նրա կարծիքով, եթե ԼՂՀ խնդիրը վճռվի Ադրբեջանի առաջադրած սկզբունքների համաձայն, ապա ԼՂ ժողովուրդն ապրելու է ցեղասպանության մշտական վախով: «Ինձ թվում է, նշեց կոնգրեսականը, որ հարատեւ խաղաղության ու կայունության հաստատման միակ գրավականը Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքի ճանաչումն է: Բանակցություններում ոչ մի դրական տեղաշարժ չի կարող լինել՝ առանց Ղարաբաղի մասնակցության: Պարզ է, որ Ադրբեջանի կողմից ԼՂ-ն իբրեւ անմիջական բանակցող կողմ չճանաչելու հանգամանքը զերծ է տրամաբանությունից եւ բացառում է լուրջ բանակցությունների յուրաքանչյուր փորձ: Ղարաբաղի ժողովուրդն ապացուցել է հայրենիքի համար կռվելու եւ հարկ եղած դեպքում անգամ մեռնելու իր կորովն ու վճռականությունը: Պաշտպանության բանակն ապացուցել է ռազմավարական տարածքը պաշտպանելու իր կարողությունը: Ղարաբաղի ինքնակառավարումը զուտ ապագայի քննարկման կամ բանակցության հարց չէ, իրողություն է: Անկախ հայրենիք ստեղծելով Ղարաբաղն արդեն հաղթանակ է տարել պատերազմում: Իմ նպատակն ու

խոստումն է օգնել նվաճելու նաեւ խաղաղությունը»:

Դժբախտաբար, միջազգային հանրությունը Ֆրենկ Փալոնի կարծիքով, գրեթե կտրականապես մերժում է ինքնորոշման ցանկացած դրսեւորում. «Այդպիսի մոտեցումը ոչ միայն անարդյունավետ է, այլեւ հաճախ կարող է ձգձգել հակամարտությունը: Ինքնորոշման շարժումները, ինչպես օրինակ Ղարաբաղյան շարժումը, ամենեւին էլ նույնական չեն եւ հետեւաբար տարբեր մոտեցումներ են պահանջում: Ես այն կարծիքին եմ, որ միջնորդների կողմից ցանկացած կանխակալ վճիռ վտանգի է ենթարկում խաղաղ բանակցություններով հակամարտության լուծման հեռանկարները, քանի որ այս հրապարակը խիստ հեղհեղուկ է եւ վերջնական լուծման հիմք չի կարող հանդիսանալ», նշեց կոնգրեսականը:

«Իբրեւ ձեր երկրի եւ ձեր ժողովրդի պաշտոնական ներկայացուցիչներ՝ դուք նվաճել եք միջազգային հանրության ճանաչմանն արժանանալու իրավունքը»:

Կոնգրեսականի այցը կազմակերպել էր Ամերիկայի հայկական համագումարը եւ նպատակ ուներ Ֆրենկ Փալոնին ավելի մոտիկից ծանոթացնելու Հայաստանում եւ Լեռնային Ղարաբաղում տիրող տնտեսական, քաղաքական վիճակին, ինչպես նաեւ նպաստելու հայ-ամերիկյան հարաբերությունների զարգացմանն ու ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորմանը:

Տես ► էջ 2

ՉԵՉՆԻԱ

Մասխադովը՝ նախագահ

Բասաեւը նրա հետ չի աշխատի

29 ՅՈՒՆՎԱՐ, DW: Չեչնիայի կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովն այսօր պաշտոնապես հաստատեց չեչենական հանրապետության նախագահի պաշտոնի ընտրություններում Ասլան Մասխադովի հաղթանակը: Ըստ նախնական հաշվարկների, մինչեւ այժմ Չեչնիայի միացյալ կառավարությունը գլխավորող Մասխադովը ստացել է քվեների շուրջ 65 տոկոսը, երկրորդ տեղը զբաղեցրել է հայտնի դաշտային հրամանատար Շամիլ Բասաեւը, որը ստացել է ընտրողների ձայների 25 տոկոսը: Այժմյան նախագահ Յանդարբիեւի օգտին քվեարկել են ընտրողների շուրջ 10 տոկոսը: Մասխադովը հայտնեց, որ փետրվարի սկզբներին ինքը մտադիր է սկսել Չեչնիայի նոր կառավարության կազմավորումը: Շամիլ Բասաեւն այսօր հայտարարեց, թե Ասլան Մասխադովի հետ չի աշխատի, քանի որ վերջինս իրեն շրջապատել է այն մարդկանցով, որոնք նախկինում պալանել են Չեչնիան: Ասլան Մասխադովը հայտնեց նաեւ, որ մտադիր է շարունակել պայքարը չեչենական հանրապետության միջազգային ճանաչման համար, սակայն Բորիս Ելցինի մամլո քարտուղար Յաստրժեմբսկին միաժամանակ ընդգծեց, որ ՌԴ-ի շրջանակներում Մոսկվան եւ Գրոզնին մեծ հնարավորություններ ունեն Չեչնիայի կարգավիճակի հարցը կարգավորելու համար: Գերմանիայի կառավարությունը ողջունեց Չեչնիայի նախագահական ընտրությունների արդյունքները, իսկ Միացյալ Նահանգները մասնանշեց, որ Մասխադովի ընտրությունները խաղաղություն հաստատվելու հնարավորություն է ստեղծում Չեչնիայում:

Ղարաբաղի հարցում ամերիկահայերը միանում են ընդդեմ Քլինթոնի

Վերջին 6 ամիսների ընթացքում երկրորդ անգամ հայկական համայնքի տարբեր հատվածները ներկայացնող մեծ թվով ամերիկահայ կազմակերպություններ միացյալ նամակ են ղղել նախագահ Քլինթոնին՝ բողոքելով Ղարաբաղի հարցում ամերիկյան կառավարության դիրքորոշման դեմ, գրում է «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ Հարութ Սասունյանը:

«Մենք գրում ենք արտահայտելու ամերիկահայ համայնքի հավաքական հուսախաբությունը ԵԱՀԿ Լիսաբոնյան գագաթաժողովի օրերին Ղարաբաղի հարցում Ամերիկայի որդեգրած դիրքորոշումից», ասված է այդ նամակում, որն ամերիկյան կառավարությանը մեղադրում է «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը պետք է ստորադաս լինի Ադրբեջանի ինքնիշխան պետությանը» ադրբեջանական տեսակետն ակտիվորեն պաշտպանելու մեջ: «Այդ քայլին դիմելով՝ Միացյալ Նահանգները հստակորեն բռնել է Ադրբեջանի կողմը, փոխանակ պահպանելու անկողմնակալ միջնորդի դերը խաղաղության բանակցություններում», նշված է այնտեղ: Նամակն ստորագրել են Ամերիկայում գործող հայկական 11 կազմակերպություններ՝ Հայկական կաթոլիկ եկեղեցու էկզարքությունը, Հայկական համագումարը, Հայ իրավաբանների ասոցիացիան, Հայ ավետարանական եկեղեցու համաշխարհային խորհուրդը, ՀԲԸՄ-ն, Ամերիկայի Հայ միսիոներական ասոցիացիան, Հայ դատի խորհուրդը, Վարդանանց ասպետները, Էջմիածնական եւ Կիլիկյան թեմերի առաջնորդարանները, Հայ օգնության ընկերությունը:

Նրանք խնդրել են նախագահին, որ չընդդիմանա Կոնգրեսի որոշմանը, համաձայն որի արգելվում է Ադրբեջանին ամերիկյան օժանդակություն ցուցաբերել: Դրան զուգահեռ նրանից պահանջել են աջակցել Ղարաբաղին անմիջական եւ ուղղակի օգնություն ցուցաբերելու երկու կուսակցությունների ջանքերին: Նամակի վերջում, հայկական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները խնդրել են, որ նախագահն ընդունի իրենց՝ լսելու «այդ հարցերի շուրջ իրենց տեսակետները»:

Հարութ Սասունյանը մեծապես գնահատում է Ղարաբաղի հարցը անձնական կամ կուսակցական շահերից վեր դասող հայկական կազմակերպությունների ջանքերը եւ հիշեցնում, որ չնայած նախագահի հետ հանդիպելու նրանց նախորդ փորձը անհաջողության էր մատնվել, այնուամենայնիվ գտնում է, որ նման փորձերը ժամանակի կորուստ չեն: Նա շնորհակալություն է հայտնում նախագահ Քլինթոնին, որ համախմբվելու առիթ է տվել հայերին:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հայաստանը ՄԱԿ-ի բյուջե է մուծել 1 մլն 279.138 դոլար

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Չնայած պետբյուջեի սահմանափակությանը, Հայաստանի Հանրապետությունն աշխատում է հավուր պատշաճի կատարել միջազգային կազմակերպությունների նկատմամբ իր ֆինանսական պարտավորությունները: ՀՀ ԱԳՆ մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի ծառայությունից տեղեկացրին, որ 1997 թ. հունվարին Հայաստանը ՄԱԿ-ի կանոնավոր բյուջե է մուծել 1 մլն 279.138, խաղաղարար գործողությունների իրականացման համար՝ 425.000 ԱՄՆ դոլար:

Ինչ վերաբերում է միջազգային մյուս կազմակերպություններին, ապա քանի որ հնարավոր չէ բոլոր մուծումները միաժամանակ կատարել, վճարումների հերթականությունը որոշելիս հաշվի է առնվում միջազգային ասպարեզում կազմակերպությունների ունեցած դերն ու նշանակությունը: Առաջնային կազմակերպությունների թվում են Ինտերպոլը, Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալությունը, Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեն: Վերջինիս 1996-ին փոխանցվել է 10.000 ԱՄՆ դոլար: Ընդ որում, այս կազմակերպության հաշվին մուծումները կատարվում են ոչ թե պարտադիր, այլ կամավոր սկզբունքով:

ՀՌՈՄ

Թուրքիան սպառնում է ընդդիմանալ ՆԱՏՕ-ի ընդլայնմանը

29 ՀՈՒՆՎԱՐ, RL: Թուրքիայի արտգործնախարար Թանսու Չիլլերը զգուշացրեց, որ Անկարան կարող է ընդդիմանալ ՆԱՏՕ-ի ընդլայնմանը դեմի արեւելք, եթե խոչընդոտվի Եվրոպական միությունում իր լիիրավ անդամությունը: Այս հայտարարությունը Չիլլերն արեց Հռոմում, որտեղ տեղի է ունենում եվրոպական Մեծ հնգյակի՝ Գերմանիայի, Իտալիայի, Ֆրանսիայի, Մեծ Բրիտանիայի եւ Իսպանիայի արտգործնախարարների հանդիպում: Այս հանդիպմանը հրավիրված է նաեւ Թուրքիայի արտգործնախարարը, որը մերժեց Եվրամիությունում իր երկրին հատուկ կարգավիճակ շնորհելու առաջարկությունը՝ ասելով, թե

«Թուրքիային Եվրամիությունից դուրս պահելը պատմության մեջ ամենալուրջ սխալներից մեկն է լինելու», Թանսու Չիլլերը զգուշացրեց,

որ եթե իր երկրին լիիրավ անդամությունից պակաս որեւէ բան առաջարկվի, Անկարան կարող է օգտագործել վետոյի իր իրավունքը ՆԱՏՕ-ի հիմնարար նախագծերի, օրինակ, դեպի արեւելք ընդարձակվելու ծրագրերի հաստատման ժամանակ: Ներկայումս Թուրքիան Եվրամիության ընկերակցված անդամ է, եւ նրա լիիրավ անդամությունը խոչընդոտված է մասնավորապես Եվրամիության անդամ Հունաստանի հետ պահպանվող լարված հարաբերությունների պատճառով:

digitised by A.R.A.R.@

Սկիզբը էջ 1

Վերադառնալով Երեւան, կոնգրեսական Փալոնը ելույթ ունեցավ նաեւ Հայաստանի Ազգային ժողովում, մինչ այդ նախապես հանդիպումներ ունենալով ՀՀ բարձրաստիճան ղեկավարների հետ: Ամերիկայի հայկական համագումարի երեւանյան գրասենյակում տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսը թերեւս ներառեց այն բոլոր հարցերը, որոնք

Ադրբեջանի արտգործնախարարությունը բողոքի նոտա է ուղարկել Հայաստանի ամերիկյան դեսպանությանը:

Ի պատասխան դրա, պրն Փալոնը ասաց, թե նման բողոքներ ինքն ամեն օր ստանում է Թուրքիայից: Կոնգրեսականը նշեց, որ Ղարաբաղը ժողովրդական պետություն է կերտում եւ ինքը իր կոնգրեսական գործընկերներին կպացուցի, թե ին-

անցկացնելու եւ վարչապետ Արմեն Սարգսյանի վրա ԱՄՆ-ում ճնշումներ գործադրելու հարցերին պրն Փալոնը պատասխանեց ավելի դիվանագիտորեն: Նա նախ հայտնեց, թե վարչապետ Սարգսյանի հետ ինքը հանդիպել է եւ ԱՄՆ-ում եւ Հայաստանում եւ նա իր վրա մեծ տպավորություն է թողել: Իհարկե, երկու կողմերն էլ նշել են տնտեսական նեղումների կարեւորությունը, սա-

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ-ԵՐԵՎԱՆ

Ֆրենկ Փալոն. «Խաղաղության գրավականը ԼՂ ինքնորոշման ճանաչումն է»

կոնգրեսականը ընդգրկել էր իր ելույթներում:

Կոնգրեսական Փալոնը ներկայացնում է Միացյալ Նահանգների Նյու Ջերսի նահանգի վեցերորդ ընտրատարածքը, ուր ապրում են մեծ թվով հայկական ծագում ունեցող ամերիկացիներ: Նրա գլխավորած հանձնաժողովը մեծ աշխատանք է տանում Կոնգրեսում հայանպաստ օրինագծերի ընդունման ուղղությամբ: Կոնգրեսականը ցավով նշեց, որ մինչեւ օրս ԱՄՆ-ը ոչ մի ուղղակի մարդասիրական օգնություն չի ցուցաբերել Ղարաբաղի ժողովրդին: Նա հայտնեց, որ 1996 թ.-ին ձայների մեծամասնությամբ հավանություն տրվեց ԼՂ-ին ԱՄՆ-ի կողմից մարդասիրական օգնություն ցույց տալու նախագծին, սակայն ուժի մեջ մտած օրինագծի վերջնական տարբերակով նման օգնություն չէր թույլատրվում: Կոնգրեսականի կարծիքով դա սխալ էր, քանի որ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցը դեռեւս վճռված չէ եւ չպետք է արգելք հանդիսանա մարդասիրական օգնության համար: Նրա կարծիքով, ԱՄՆ-ը արդար միջնորդ լինելու համար պետք է մարդասիրական օգնություն ցույց տա բոլոր նրանց, ովքեր դրա կարիքն ունեն այս տարածաշրջանում:

«Մենք պետք է հետեւենք, որպեսզի երաշխավորվի Ղարաբաղի ժողովրդի անվտանգությունն ու ինքնորոշման իրավունքը, եւ որպեսզի հարատեւ խաղաղություն ու կայունություն հաստատվի, պետք է ճանաչվի Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը», ավելացնելով, թե բանակցություններում ոչ մի դրական տեղաշարժ չի կարող լինել առանց Լեռնային Ղարաբաղի մասնակցության:

Ի դեպ, ասուլիսի ժամանակ կոնգրեսականին տեղեկացվեց, թե իր Ղարաբաղ մեկնելու առիթով

չո՞ւ պետք է ճանաչվի Ղարաբաղի անկախությունը: Նրա ասելով, Միացյալ Նահանգները պետք է մի կողմ դնի նավթային շահերը եւ ըմբռնի, որ Հայաստանում ինքն ունի ոչ միայն մարդասիրական, այլեւ տնտեսական ու քաղաքական շահեր: Կոնգրեսականի կարծիքով, ԱՄՆ-ը պետք է իրատես լինի եւ ընդունի Ղարաբաղի ինքնիշխանության փաստը: Այս առումով, պատասխանելով մեր այն հարցին, թե ինչպե՞ս է կոնգրեսականը վերաբերվում պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթի տեսակետին՝ չեղյալ համարել 907 որոշումը, նա նշեց, որ դա բնական էր, քանի որ վերջինս արտահայտում է պետքարտուղարության տեսակետը:

«Ուրիշ բան չէր էլ սպասվում, քանի որ վարչակազմի կարծիքը միշտ էլ եղել է Ադրբեջանին մարդասիրական օգնություն ցույց տալու յուրաքանչյուր արգելքի վերացումը», ասաց կոնգրեսականը: «Տարեցտարի մենք կոնգրեսում պայքարել ենք, որ այդ արգելքը պահպանվի», շարունակեց նա:

Հայաստանում վաղաժամկետ խորհրդարանական ընտրություններ

կայն ՀՀ վարչապետը ավելի է կարեւորել ժողովրդավարության զարգացումը եւ ընդդիմության հետ երկխոսության հարցը: Վարչապետը հայտնել է նաեւ, թե ինքը փոխհասկացողություն պետք է սերմանի ընդդիմության եւ ղեկավար մարմինների միջեւ: Արմեն Սարգսյանը կարեւորել է նաեւ մամուլի ազատության խնդիրը:

Ինչ վերաբերում է խորհրդարանական ընտրություններին, ապա ըստ կոնգրեսմենի, դա Հայաստանի նախագահի եւ խորհրդարանի խնդիրն է: Նրա կարծիքով, վաղ թե ուշ կանցկացվեն նման ընտրություններ, որպեսզի ընդդիմությունը եւ իշխանությունները ճիշտ ներկայացվեն խորհրդարանում, բայց մինչ այդ պետք է իրականացվեն այն խնդիրները, որոնք նշել է ՀՀ վարչապետը:

Համենայնդեպս, հայտնելով իր տպավորությունը, կոնգրեսականը նշեց, թե Հայաստանում շատ շուտ վաղաժամկետ ընտրություններ չեն անցկացվի: Ինչ վերաբերում է Միացյալ Նահանգների քաղաքականությանը շրջանի երկրների խնդրի նկատմամբ, ապա ըստ կոնգրեսականի ԱՄՆ-ը միշտ չէ, որ կատարում է այն, ինչ քարոզում է:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ
Ստեփանակերտ
ՅԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Երեւան

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Հայաստանը ճնշումների դիմաց պետք է կարծրացնի իր դիրքորոշումը

Քաղաքական շրջանակների ուշադրության կենտրոնում է «Անդրկովկասի հեռանկարները» լոնդոնյան խորհրդաժողովում ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանի հայտարարությունը. «Հայաստանն այլեւս չի բանակցի Ադրբեջանի հետ Ղարաբաղի հարցի շուրջ առանց Ղարաբաղի մասնակցության»: Արտաքուստ թվում է, թե ղարաբաղյան հիմնահարցի վերաբերյալ Հայաստանի դիրքորոշումը կոշտանում է: Բայց դա այդպես չէ, դա պարզապես արժանավայել կեցվածքի արտահայտություն է, որը, հուսով ենք, կամրապնդվի ու կխորացվի: Դա մեզ հիշեցնում է ընդդիմության դաշինքը ՀՀ Գերագույն խորհրդում դեռեւս 1992 թվականին, երբ ընդունվեց, ավելի ճիշտ, բուռն պայքարով ընդունել տրվեց հանրահայտ որոշումը՝ «Հայաստանը չի ստորագրի միջազգային որեւէ փաստաթուղթ, որտեղ Ղարաբաղը նշված լինի Ադրբեջանի կազմում»: Անառարկելի է, որ ԳԽ-ի այդ որոշումը իր ազդեցությունն է գործել տեղի ունեցած բանակցությունների վրա:

Հայաստանի ներկա դիրքորոշումը, ինչպես ասում են՝ ուշ է, բայց ոչ ուշացած: Միջազգային ատյաններում եւ առաջիկա բանակցություններում իր այդ որոշումը հիմնավորելու համար Հայաստանը ծանրակշիռ փաստարկներ ունի: Չենք խոսում այն մասին, որ Թուրքիան դատապարտելով Ղարաբաղի անկախությունը, միաժամանակ Կիպրոսի չճանաչված թուրքական հանրապետությունում պահում է 35 հազարանոց զինուժ ու նաեւ սպառնում է Ռուսաստանին Կիպրոսի Հանրապետությանը պաշտպանական հրթիռներ վաճառելու հարցում: Չենք խոսում այն մասին, որ գերտերությունները բացահայտորեն Ղարաբաղի հիմնահարցը կապում են Ադրբեջանի նավթի հետ, նավթ, որի պատճառով դեռեւս խանական թվականներին Ղարաբաղը նվիրեցին Ադրբեջանին:

Խոսենք ամենաթարմ իրադարձությունից, համեմատենք Չեչնիան ու Ղարաբաղը, եւ ընթերցողի ու նաեւ դիվանագետների գիտակցության մեջ ամրագրենք «Ազգ» թերթի հունվարի 25-ի համարում տպագրված լրատվությունը Լեռնային Ղարաբաղից: Թղթակցին հարցազրույց տվող ղարաբաղցին, որի անունը չի հրապարակվել, ըմբոստանում է, թե ինչու ԵԱՀԿ-ն ԼՂՀ նախագահական ընտրությունները համարում էր անօրինական, իսկ Չեչնիայում ընտրությունները հաջող անցկացնելու համար հատկացրեց մոտ 700 հազար ամերիկյան դոլար: Նույն ԵԱՀԿ-ն եւ միջազգային այլ կազմակերպություններ Չեչնիա ուղարկեցին հարյուրավոր դիտորդներ, որոնք ամենայն հավանականությամբ կհավաստեն, որ այնտեղ ընտրությունները տեղի ունեցան ժողովրդավարական բոլոր կանոններով, առանց խախտումների եւ արդար: Իսկ Ռուսաստանը՝ Հայաստանի ավանդական, դարավոր դաշնակիցն ու բարեկամը ԼՂՀ նախագահական ընտրությունները նույնպես համարեց անջատողական քայլ «մայր» պետությունից, իսկ իր ջայլամային տեսողությամբ չտեսնելու է տալիս նույն քայլը իր աչքի առջեւ, իր պետության մեջ այն դեպքում, երբ Չեչնիայի նախագահական թեկնածուներից մեկը ռուսական հեռուստատեսությամբ հայտարարում է՝ «Չեչնիան Ռուսաստանի հետ կպահպանի բարիդրացիական հարաբերություններ»: Դրացիական, այսինքն՝ որպես հարեւան պետություն:

Կրկնենք, իր նոր կեցվածքը հիմնավորելու համար Հայաստանը վերը նշված եւ ուրիշ ծանրակշիռ շատ փաստարկներ ունի, մնում է, որ առաջիկայում, միջազգային ճնշումների պայմաններում այդ դիրքորոշումը ամրապնդի եւ խորացնի:

ՄԱՎՐ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Վանո Սիրադեղյանն ունի դպրոցի բարեփոխման իր ծրագիրը

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Այսօր հանրակրթական համակարգում բարձիթողի վիճակ է եւ այդ բնագավառը համակողմանի բարեփոխումների կարիք ունի, Արմենպրեսի թղթակցին ասաց Երեւանի քաղաքապետ Վանո Սիրադեղյանը: Հին դպրոցը, ավելացրեց նա, այսինքն խորհրդային դպրոցը, չի աշխատում, մահամերձ է: Պետք է ստեղծենք նոր դպրոց, նոր դասագիրք, նորովի մտածող ուսուցիչ պիտի ունենանք: Արդեն մի քանի տարի է՝ մենք դադարել ենք ապրել խորհուրդների երկրում, բայց մեր երեխաները սովորում են խորհրդային դպրոցում: Ստացվում է այնպես, որ մենք այլ կյանքով ենք ապրում, մեր երեխաները՝ այլ:

Ըստ Վ. Սիրադեղյանի, քաղաքապետարանը Երեւանի դպրոցների բարեփոխումների մեծ ծրագիր է մշակել, որը հնարավորություն կընձեռի շատ արագորեն դնելու նորի հիմքերը եւ երեք տարում կտրուկ փոխելու իրադրությունը:

Ծրագիրը գործի կվերածվի քաղաքի կրթության համակարգի ղեկավար օղակներում անհրաժեշտ կադրային փոփոխություններից հետո, ասում է քաղաքապետը: Սա առաջնահերթ հարց է, քանի որ այստեղ պետք է աշխատեն վիթխարի էներգիայի, փորձի, համառության տեր մարդիկ, որոնց վստահվի պատասխանատու մի բնագավառ, որն այնքան չարչրկվել, այնքան շահարկումների նյութ է դարձել:

Ցավակցություն

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը, «Ազգ» օրաթերթի եւ «Պայքար» ամսագրի խմբագրությունները խորապես ցավակցում են Սպիրիդոն եւ Արման Համբարձումյաններին նրանց սիրելի մայրիկի՝

ԻՍԿՈՒՀԻ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆԻ

մահվան կապակցությամբ:

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Մենեջմենթի կատարելագործման կենտրոն՝ ֆրանսիական հովանու ներքո

Երեւանում է գտնվում Ֆրանսիայի Լիոն քաղաքի առեւտրա-արդյունաբերական պալատի պատվիրակությունը, որը հանդիպումներ է ունենում Հայաստանի գործարար շրջանակների հետ: Երեկ, Երեւանի ժողտնտեսության ինստիտուտի ռեկտորատում ստորագրվեց համաձայնագիր հյուրընկալող կողմի, Հայաստանի բանկերի ասոցիացիայի եւ ՀՀ առեւտրաարդյունաբերության պալատի միջեւ՝ TACIS ծրագրի շրջանակներում Լիոնի առեւտրի պալատի, Ֆրանսիայի արտգործնախարարության հովանու ներքո Մենեջմենթի կատարելագործման կենտրոն ստեղծելու մասին: Ուսուցման ծրագրի նպատակը հայկական ձեռնարկությունների վատ աշխատանքի հիմնական պատճառը հանդիսացող մենեջմենթի ու մարկետինգի չիմացության խնդրի լուծումն է: Ըստ ՀՀ-ում Ֆրանսիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Միշել Լեգրայի, ծրագրի ընդհանուր արժեքը կկազմի 200 հազ. էկյու: Նախաձեռնող խմբի առաջարկությամբ ստեղծվեց 11 հոգուց բաղկացած խորհրդի կազմ, ուր համաձայնագիրը ստորագրող կազմակերպությունների ներկայացուցիչներից զատ ընդգրկվեցին ձեռնարկատերեր: Կենտրոնի նախագահ ընտրվեց Արդյունաբերողների եւ գործարարների միության նախագահ Ա. Վարդանյանը, փոխնախագահ՝ ԺՏԻ ռեկտոր Գ. Կիրակոսյանը:

TACIS-ի «Գործընկերներ» ծրագրի շրջանակում Լիոնում 1994–96 թթ. ընթացքում երկամյա տեւողության վերապատրաստման դասընթացներ (առեւտուր, ֆինանսներ, հաշվապահություն) են անցել մոտ 50 մասնագետներ: Այս անգամ ուսումնական ծրագրերը ներառում են առեւտրական գործունեության կազմակերպման, ձեռնարկության արտադրանքի բաշխման, սեփականաշնորհված տնտեսության կառավարման ու ռազմավարության, ձեռնարկության ամենօրյա կառավարման մասին դասախոսություններ, որոնք առաջին 2 փուլերում կվարեն ֆրանսիացի մասնագետները, ապա՝ ԺՏԻ դասախոսները: Ինչպես տեղեկացրեց Լիոնի առեւտրաարդյունաբերական պալատի գրանտների եւ վերապատրաստման գծով տնօրեն Ժ. Դանիելը, մասնագետների առաջին խումբը Հայաստան կժամանի մարտի 7-ին: Համանման ուսուցման դպրոցների միջեւ մրցակցությունը կբարձրացնի դրանց որակը, նկատեց որպես եզրահանգում:

Պրն Վարդանյանը տեղեկացրեց, որ 1 շաբաթ առաջ պրն Լեգրայի հետ քննարկվել է Հայաստանի մասնավոր ձեռնարկությունների եւ Ֆրանսիայի ներդրողների համագործակցության հարցը: Մեր դիմումը դեսպանին՝ ճշտելու Ֆրանսիայի ներդրողների, ինչպես եւ Ֆրանսիայի կառավարության հետաքրքրությունը վերջերս մշակված «Փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների զարգացման ծրագրի» նկատմամբ, դիտարկվեց օրվա խնդիրների շրջանակից դուրս, թեպետ պրն Լեգրան հաճույքով համաձայնվեց պատասխանել այդ եւ այլ հարցերի ուրիշ անգամ:

Այսօր, ժ. 15-ին, ֆրանսիական դեսպանատանը տեղի կունենա Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միության եւ Լիոնի առեւտրաարդյունաբերական պալատի պատվիրակների հանդիպումը: Փետրվարի կեսերին եւ ապրիլին հայ գործարարների պատվիրակություններ կմեկնեն Լիոն, իսկ մարտի կեսերին Հայաստան կժամանեն ֆրանսիացի ձեռներեցներ:

Ծրագրվում է այս տարի իրականացնել մի քանի համատեղ նախագծեր:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան է տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863

A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Յղումը «Ազգին» պարտադիր է

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԵՐԵՎԱՆՅԱՆ ՕՐԵՐ

Վերադարձ բնատնտեսության ակունքներին

Հայտնի բան է, որ հայերը բոլոր ժամանակներում լավ վաճառականներ եւ առեւտրականներ են եղել: Նույնիսկ խորհրդային 70 տարիներն ի վիճակի չեղան արմատախիլ անելու մեզանում այդ հեղինակավոր մասնագիտությունը, թեեւ այդ ընթացքում առուտուրի այս «ազնվագույն» միջոցը դրսեւորվում էր հիմնականում «սպեկուլյացիայի» ձեւով, իսկ վերջինս ոչ միայն չէր խրախուսվում, այլեւ նույնիսկ (ոչ շատ հետեւողականորեն) հետապնդվում էր օրենքի պահապանների կողմից: Ուստիեւ վերավաճառքի ինքնակոչ մասնագետներն զգուշորեն էին գործադրում իրենց «ստվերային» հմտությունը, խուսափում աչքի ընկնելուց: Հիմա, փառք Աստծո, ժամանակները փոխվել են, եւ մեր ազատ ու անկախ հայրենիքում մարդիկ, «գների կանչին» ականջալուր, անկաշկանդ զբաղվում են տարբեր «տրամաչափի» առեւտրական գործունեությամբ՝ տրամադրության տակ ունենալով սեփական վաճառատներ, «լուսամուտներն» ու կրպակները, սեղանիկները եւ փողոցներ... Առեւտրի հաջողակ «ժանրերից» է դրամի, ավելի ճիշտ՝ տարադրամի, սեփականաշնորհման հավաստագրերի (սերտիֆիկատներ), սննդամթերքի առուվաճառքը: Վերջինիս որոշ չափով զիջում է, սակայն հաստատուն պահանջարկ ունի հագուստը, կոշկեղենը (հասկանալի, մանկական, քանզի երեխաները մեծանում են, հագուստի պարագաները՝ երբ չեն մաշվում, ապա գունաթափվում են, իսկ մեր կլիմայական պայմանները, ցավոք, աննպաստ են մերկ ու բոկոտն ապրելու համար): Որքան էլ զարմանալի է, ծաղկում է կահույքի, շինանյութերի, նույնիսկ էլեկտրոնային տեխնիկայի վաճառքը, որ, թվում է, անմատչելի հաճույքների ոլորտից է: Կարճ ասած, տեղի է ունենում երկար սպասված վերադարձ «ի շրջանս յուր»՝ մարդիկ ազատագրվում են գիտնականների, արվեստագետների՝ սերունդ աճեցնելու «մոլուցքից»՝ նախապատվություն տալով առեւտրական մասնագիտություններին (տնտեսագիտություն, բանկային գործ եւ այլն): Պետությունը, բնականաբար, ձեռքերը լվացել է պետական առեւտուր կազմակերպելու գլխացավանքից՝ անվերապահորեն վստահելով մասնավոր հատվածի ճկունությանը, փոխարենն ըստ ամենայնի ասատարում է հինավուրց մասնագիտությամբ (խոսքը առեւտրի մասին է) գոյատեւելու գործընթացին, ստեղծում պայմաններ բոլոր աշխատունակ քաղաքացիներին, անկախ սեռից ու տարիքից, կեցության եւ բարեկեցության հիմնաքարը հանդիսացող փրկարար օղակում ներգրավելու համար: Օրինակ, պետական համարվող մի շարք ձեռնարկություններում (որ առայժմ լավ թե վատ աշխատում են եւ արտադրանք տալիս) մարդկանց առեւտրային ընդունակությունները խթանելու, ինչպես նաեւ տեղական (ներքին) շուկայի անկայունության ու սահմանափակության խնդիրը մասնակիորեն լուծելու համար օգտագործվում է աշխատանքի վարձատրության սրամիտ եւ արդյունավետ տարբերակ.

աշխատավարձի փոխարեն մարդիկ ստանում են սեփական աշխատանքի արդյունքի մի մասը, այսինքն, վարձատրվում են «բնամթերքով»: Սա ժամանակին կոլտնտեսություններում կիրառվող վարձատրության «աշխօրային» եղանակի զարգացումն է (ավելի վաղ, նախախորհրդային գյուղացիական տնտեսություններում ընդունված «կոռ ու բեգյար»-ային գործառնությունների ճիշտ հակառակը): Վարձատրության այս առաջավոր եղանակը թույլ է տալիս միանգամից մի քանի նպատակ որսալ: Նախ, թեթեւանում է ձեռնարկության հաճախ անորակ արտադրանքի իրացման հիմնախնդիրը, երկրորդ՝ նախադրյալներ են ստեղծվում արտադրանքի որակի բարձրացման համար (անձնական շահագրգռվածության հիման վրա): Երբ միաժամանակ համապատասխան աշխատանքային պայմաններ եւ տեխնոլոգիաներ ապահովեին արտադրողի համար, արդյունքը պարզապես ցնցող կլիներ: Վերջապես, հասարակության մեջ ազգային մտածելակերպի ճիշտ ուղղվածություն է ձեւավորվում. յուրաքանչյուր հայ պատանի, դպրոցական եւ նույնիսկ նախադպրոցական տարիքի երեխա մեկընդմիշտ «ականջին օղ է անում», որ Հայաստանում առեւտուրը զարգացման այլընտրանք չունեցող ճանապարհ է, եւ եթե խորհրդային պետության հիմնադիրները ենթադրում էին, որ յուրաքանչյուր տնտեսուհի պետք է երկիր ղեկավարել իմանա, ապա մեր անկախ պետականությունը շատ ավելի իրական պահանջներ է ներկայացնում իր հպատակներին՝ սերտել (եւ օգտագործել) առեւտրի այբուբենը, մնացածը կգա ինքնիրեն:

Բնամթերքով վարձատրվող բանվորների մի մասը (անհուսալիորեն հին հայեր), սակայն, պարզվում է, անընդունակ են թոթափելու 70-ամյա անցյալի բեռը եւ, հարմարվելով շուկայական հարաբերություններին, սեփական ուժերով իրացնել իրենց եւ գործընկերների կոլեկտիվ աշխատանքի արդյունքը: Հոգ չէ, միակողմանի տվյալներով օժտված այս մարդիկ կարող են ներգրավել հարեւաններին, հարազատներին, երեխաներին վերջապես: Մանավանդ որ վերջիններս չեն տառապում թերարժեքության բարդույթով եւ ըմբռնումով են մոտենում ժամանակի ոգուն (բավական է ասել, որ մեր փոքրիկների նախասիրած խաղը տունտունիկը կամ «յոթ քարը» չէ, ինչպես մի ժամանակ, այլ «սեղանիկ-սեղանիկը», իսկ բառապաշարի գերիշխող տարրը դոլարը, վաուչերը եւ սնիկերսն է) եւ դասերից ազատ ժամերին ու երկարատեւ արձակուրդների ընթացքում հաճույքով օգնում են իրենց «անշնորհք» ծնողներին, պապիկներին ու տատիկներին: Ուստի խանութներում, շուկաների մերձակայքում, պետական եւ ոչ պետական հիմնարկներում եւ այլուր հաճախ կարելի է հանդիպել «գործարար» մանչուկների, որ ամենատարբեր կենցաղային իրեր, քուքեր ու մածուկներ, հագուստի որոշակի տեսակներ են առաջարկում անցորդներին եւ աշխատակիցներին, եւ ամենակարեւորը՝ «էժան գներով»: Վերջիններս իսկապես էլ համեմատաբար մատչելի են, ուստի գնորդը շահում է առեւտրի այս ձեւից, մինչ ակամա առեւտրականը, որ ստիպված է հնարավորին չափ արագ դրամի վերածել «աշխատավարձը»՝ ընտանիքի կարիքները հոգալու համար, տուժում է: Համենայն դեպս, սա ավելի լավ է, քան ոչինչը, այսինքն ամիսներով աշխատավարձ չստանալը: Այս իմաստով շատ ավելի բարդ է բյուջետային հիմնարկների աշխատակիցների խնդիրը, որոնց հսկայական մասը, վերջին տվյալներով, աշխատավարձի է սպասում դեռեւս նոյեմբերից: Ուստի պետք է արժանին մատուցել աշխատավարձի վճարման նոր եղանակին, իսկ արտադրության ոլորտից դուրս մնացած քաղաքացիներին առաջարկել փոխել աշխատանքի ոլորտը կամ... մերձավորների աշխատավարձի իրացումը տեղափոխել բյուջետային հիմնարկներ եւ ծառայել արտադրանքի եւ սպառողի մերձեցման ազգօգուտ գործին՝ կյանքի կոչելով հայտնի ասացվածքը (Երբ Մուհամեդը չի գնում սարի մոտ, սարն է գնում Մուհամեդի մոտ): Իսկ մեզ մնում է տանը կամ աշխատավայրում սպասել անհամբերությամբ [...] (վաղ թե ուշ այն իր ոտքով կգա մեր [...]) եւ հուսալ, որ բնամթերքով վարձատրվող աշխատանքի տեսականին կընդլայնվի՝ ընդգրկելով մեր համեստ պահանջմունքների [...] ցուցակը: Իսկ ընդհանրապես, սեփական շուկան խրախուսելու համար գուցե արժե՞ վերադառնալ բնատնտեսության ակունքներին, չէ՞ որ յուրաքանչյուր նորը լավ մոռացված հինն է...

ՍԻՍԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Երեւան-Ստամբուլ. Ավտոբուսները գնում-գալիս են

100 ուղեւոր են կատարել Մահմուդօղլու ֆիրմայի եւ Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի նախարարության ավտոբուսները. մեկ տարի առաջ բացվեց Երեւան-Ստամբուլ եւ Ստամբուլ-Երեւան երթուղին, որով շաբաթը մեկ անգամ երկու կողմերի ավտոբուսները կանոնավոր երթեւեկում են բավական մատչելի սակագնով՝ 70 դոլար: Համագործակցության մեկ տարվա արդյունքների մասին պատմեց Մահմուդօղլու ֆիրմայի գլխավոր տնօրեն Նազիհան Դիլբերը. «Աշխատանքը հանգիստ կգնա, ընդհանուր առմամբ մենք գոհ ենք այս համագործակցությունից, թեեւ երբեմն խնդիրներ են ծագում: Վերջերս մի փոքրիկ միջադեպ եղավ, բայց երեւանցի մեր գործընկերները հարցը բարձրացրին պետական մարմինների առջեւ, եւ այժմ ավտոբուսները կրկին անարգել կմտնեն Հայաստան:

Ճամփորդները գոհ են: Երբեմն այնքան ուղեւոր է լինում, որ երկրորդ ավտոբուսն ենք տրամադրում:

Այս երթուղին արդարացնում է, որովհետեւ Հայաստանից Ստամբուլ, ապա Բուլղարիա, Ռումինիա կամ այլ երկրներ կգնան եւ կգան՝ դարձյալ մեր ֆիրմայի ավտոբուսներով: Միայն ճանապարհի խնդիրն է մնում. երկար եւ դժվարին շրջապտույտ ենք կատարում իզուր տեղը: Սպասում ենք Թուրքիա-Հայաստան սահմանադռան բացմանը, եւ այդ ժամանակ ավելի հեշտ կերթեւեկենք: Սպասում ենք նաեւ միջպետական համաձայնագրի, որպեսզի ավելի վստահ աշխատենք: Հուսանք, որ դա էլ կլինի: Ուրախությամբ եմ նշում, որ տեխնիկական լավ սպասարկման ու վարորդների վարպետության շնորհիվ երկու կողմերն էլ արկած չեն ունեցել»:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ
Ստամբուլ-Երեւան

Երեւանի էկոլոգիական իրադրությունը բարենպաստ է

Իսկ Արարատում իջնում է ցեմենտի փոշին

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Վերջին ժամանակներս Երեւանում ավելացած մեքենաների հոսքը դարձել է շրջակա միջավայրի աղտոտման եւս մեկ աղբյուր: Այդուամենայնիվ, քաղաքը մնում է մաքուրներից մեկը տարածաշրջանում», ասաց ՀՀ բնության պահպանության նախարարության շրջակա միջավայրի հսկողության կենտրոնի տնօրեն Թամարա Հովհաննիսյանը: Այստեղ դեր ունի այն հանգամանքը, որ ոչ լրիվ կարողությամբ են աշխատում արդյունաբերական ձեռնարկությունները: Քաղաքի ամենաաղտոտված վայրը Շենգավիթն է, ամենամաքուրը՝ Նորքի զանգվածները: Հայաստանի էկոլոգիապես անբարենպաստ քաղաքներից մեկը Թ. Հովհաննիսյանը համարեց Արարատը, որտեղ ցեմենտի փոշին մի քանի անգամ գերազանցում է թույլատրելի նորմերը: Այսօր հսկողության ծառայությունը լաբորատորիաներ եւ կետեր ունի Հայաստանի տարբեր քաղաքներում: Բայց, դժբախտաբար, նրանց աշխատանքի վրա անդրադառնում է [...] տեխնիկական միջոցների, քիմիկատների պակասը: Տեղի ղեկավարության կողմից զրկվելով շենքից՝ երկու տարի է, [...] չեն գործում Հրազդանի եւ Սեւանի լաբորատորիաները: Վերջինս, մասնավորապես, կատարում էր լճի եւ ավազանի [...]տերի ջրերի աղտոտվածության զննումներ:

ԿԱԴՐԵՐ

Խոսրով Հարությունյան. Դարձ ի շրջանս յուր

Նախկին վարչապետը վերադարձել է Կառավարության տուն

Ինչպես արդեն հայտնել է «Ազգի» կադրերի խորագիրը, Հայաստանի վարչապետի գլխավոր խորհրդական է նշանակվել նախկին վարչապետ Խոսրով Հարությունյանը:

Խոսրով Մելիքի Հարությունյանը ծնվել է 1948 թվականին Երեւանում, բանվորի ընտանիքում: 1966 թ. ավարտել է Երեւանի թիվ 29 միջնակարգ դպրոցը, 1972 թ.՝ գերազանցությամբ՝ Երեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի մեխանիկա-մեքենաշինական ֆակուլտետը, մեքենաշինություն, մեքենաներ, հաստոցներ ու գործիքներ մասնագիտությամբ, ստանալով տեխնոլոգ, ճարտարագետ-մեխանիկի որակավորում, 1982 թ.՝ ասպիրանտուրան՝ մեքենաշինական ձեռնարկությունների կազմակերպում, պլանավորում եւ կառավարում մասնագիտությամբ: Եղել է ԽՄԿԿ անդամ 1972-91 թթ., այժմ անկուսակցական է:

Բուհն ավարտելուց հետո աշխատել է Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի (ՀԳԱ) Բյուրականի օպտիկամեխանիկական լաբորատորիայի ճարտարագետ, ավագ ճարտարագետ, տեխնոլոգիական բաժնի վարիչ: 1977 թ. տեղափոխվել է ՀԳԱ ռադիոֆիզիկայի եւ էլեկտրոնիկայի ինստիտուտ, ուր եղել է պլանային արտադրական բաժնի պետ, փորձա-փորձարարական արտադրամասի պետ, 1982-84 թթ.՝ ռադիոէլեկտրոնային տեխնիկայի հատուկ կոնստրուկտորական բյուրոյի տեխնիկա-տնտեսական հետազոտությունների բաժնի վարիչ: 1984 թվականին աշխատել է «Հայավտո» արտադրական միավորման արտադրա[...]վարական բաժնի պետ: Նույն թվականին նշանակվել է Երեւանի «Անուշ» արտադրական միավորման Աշտարակի տրիկոտաժի ֆաբրիկայի տնօրեն, 1986 թ.՝ Հայաստանի թեթեւ արդյունաբերության նախարարության Չարենցավանի կարի ֆաբրիկայի տնօրեն: 1987 թ. ընտրվել է ժողովրդական պատգամավորների Չարենցավանի քաղաքային խորհրդի գործկոմի նախագահ եւ այդ պաշտոնը վարել մինչեւ 1990 թ., երբ հուլիսին ընտրվել է Հայաստանի Գերագույն խորհրդի պատգամավոր: Եղել է խորհրդարանի տեղական ինքնակառավարման հարցերի մշտական հանձնաժողովի անդամ, 1991 թ.՝ նախագահ: 1992 թ. հուլիսի 30-ից մինչեւ 1993 թ. փետրվարի 2-ը եղել է Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ (կառավարության նախագահ): Այդ կապակցությամբ նրա պատգամավորական լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվել են: 1993 թ. մարտին նորից ընտրվել է պատգամավոր (առաջադրվել է Թեքեյան մշակութային միության կողմից-խմբ.), ընտրվել է ԳԽ-ի ֆինանսավարկային եւ բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովի քարտուղար: 1995 թ. հուլիսից ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր է, պետաիրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովի անդամ: Անցյալ տարվա նոյեմբերին նշանակվել է ՀՀ վարչապետի խորհրդական, դեկտեմբերին՝ գլխավոր խորհրդական: Ամուսնացած է, ունի երկու երեխա:

Հետաքրքրական է, որ Խոսրով Հարությունյանն առաջին վարչապետը չէ, որ վերադառնում է Կառավարության տուն մեկ այլ կարգավիճակով: Երկրորդ հանրապետության պատմությունից կարելի է օրինակ բերել Արամ Փիրուզյանին (1907-96), որը 1937-43 թթ. ՀԽՍՀ ժողկոմխորհի նախագահ լինելուց հետո 50-ական թվականներին կրկին աշխատել է կառավարությունում՝ որպես նախարարների խորհրդի նախագահի տեղակալ, առաջին տեղակալ: Վազգեն Մանուկյանը, որը գլխավորել նախարարների խորհուրդը 1990-91 թթ., 1992-93 թթ. վերադարձել է Կառավարության տուն, որպես պետական նախարարի պաշտոնակատար:

Ճիշտ է, պատմությանը հայտնի է նաեւ մեկ այլ փաստ, երբ վարչապետ է դարձել մի անձնավորություն, որը տարիներ առաջ աշխատել է կառավարությունում: 1966-72 թթ. Հայկական ԽՍՀ Նախարարների խորհրդի նախագահ Բադալ Մուրադյանը (1915-91) 30-ական թվականներին, ուսանող եղած ժամանակ, աշխատել է Կառավարության տանը որպես... մանրահատակ փայլեցնող եւ կարգի է բերել հենց այն աշխատասենյակի հատակը, ուր հետագայում պաշտոնավարել է...

Ինչ վերաբերում է վարչապետի խորհրդականի պաշտոնին, ապա այն ստեղծվել է 40-ական թվականներին կենսաթոշակի անցած ղեկավար կուսակցական ու պետական աշխատողների համար: Այն ժամանակ այդ պաշտոնը կոչվում էր ՀԽՍՀ Նախարարների խորհրդին առընթեր խորհրդական: Տարբեր տարիներ կառավարության խորհրդականներ են եղել Շմավոն Առուշանյանը (ՀԽՍՀ Գերագույն խորհրդի նախագահության նախկին նախագահ), նախկին նախարարներ Արմենակ Շեկոյանը, Եղիշե Ասծատրյանը, Ռուբեն Ազիզբեկյանը, Կարապետ Մուրաֆյանը, Ղուկաս Մադոյանը, Ոգա Վելիբեկովը, Գուրգեն Գեւորգյանը: Նրանք ժամանակ առ ժամանակ ներգրավվում էին տարբեր հարցերի քննարկմանը, սակայն բոլորի համար ակներեւ էր, որ դա նախկին ղեկավար աշխատողներին արժանին մատուցելու ձեւ էր: Երկրորդ հանրապետության անկմամբ խորհրդանշական խորհրդականների ինստիտուտը վերացավ եւ մտցվեց նոր՝ նախարարների խորհրդի նախագահի գլխավոր խորհրդականի ինստիտուտ: Այդ պաշտոնին նշանակվել էր Աշոտ Մանուչարյանը: Հետագայում մտցվեց նաեւ վարչապետի խորհրդականների պաշտոնը:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԱԼԱՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Հրաչյա Թամրազյանի մտահոգությունը տեղեկատվական համակարգի փլուզումը կանխելն է

Մինչդեռ զանազան կլաններ ուզում են շահադիտական նկատառումներով ամեն ինչ վաճառքի հանել

ՀՀ տեղեկատվության արդեն լուծարված նախարարությունն իր կազմում ուներ բավական մեծ «տնտեսություն»՝ հրատարակչություններ, տպարաններ, պետական գրապալատ, գրքի առեւտրի ձեռնարկություններ ու կետեր, վերջապես՝ ռադիո ու հեռուստատեսություն: Այն բանից հետո, երբ նախարարությունը նոր կառավարության կազմի մեջ չմտավ, ստեղծվեց պետական հանձնաժողով, որին հանձնարարված էր երկամսյա ժամկետում առաջարկություններ ներկայացնել ոլորտի ձեռնարկությունների հետագա կարգավիճակի մասին: Ժամկետը լրացել է, առաջարկությունները ներկայացվել են: Ի՞նչ է լինելու հետո: Ահա այս մասին է մեր թղթակցի հարցազրույցը ՀՀ տեղեկատվության նախկին նախարար, հիշյալ պետական հանձնաժողովի նախագահ Հրաչյա Թամրազյանի հետ:

- Ի՞նչ ընթացք ստացավ նախարարության լուծարումը:

- Ստեղծված է պետական-կառավարական հանձնաժողով, որին հանձնարարված էր երկամսյա ժամկետում առաջարկություններ ներկայացնել ոչ միայն ոլորտի ձեռնարկությունների հետագա կարգավիճակի, այլեւ բարեփոխումների եւ կառուցվածքի վերաբերյալ: Հանձնաժողովը նաեւ լիազորված էր կառավարել եւ համակարգել ոլորտի աշխատանքները: Նրանում ընդգրկված էին տեղեկատվության նախարարության մասնագետներ, ինչպես նաեւ շահագրգիռ կարեւոր նախարարությունների ներկայացուցիչներ՝ փոխնախարարների մակարդակով (էկոնոմիկայի, ֆինանսների, կապի, արդարադատության նախարարություններ): Հանձնաժողովը եկել է մեկ-միասնական եզրակացության՝ ելնելով այն փաստից, որ նախարարությունը լուծարվել է, առաջարկել մի նոր կառույցի գոյություն, ելնելով նաեւ միջազգային փորձից (եւ եվրոպական, եւ ռուսական փորձից), որտեղ նույնպես անընդհատ վերակազմավորումներ են տեղի ունենում տեղեկատվության ոլորտում: Առաջարկը սա է. քանի որ դեռ չկա անհրաժեշտ օրենսդրական դաշտ, համապատասխան օրենքների նախագծերը դեռ քննարկման մեջ են (նկատի ունեմ հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին օրենքը, հրատարակչությունների մասին օրենքը, զանգվածային լրատվության վերաբերյալ օրենքը), ինչպես նաեւ այն, որ այս ոլորտում բարեփոխումները միանգամից չեն կարող լինել, դրա համար դեռեւս ժամանակ է պետք, ապա պետք է լինի մի կառույց (դա կարող է կոչվել վարչություն, կենտրոն, ծառայություն), որը շարունակի բարեփոխումների քաղաքականությունն այս ոլորտում եւ օգնի, օժանդակի օրենսդրական դաշտի ձեւավորմանը:

Ինչպես գիտեք, տեղեկատվության նախարարությունը բաղկացած էր երկու առավել խոշոր բլոկներից: Գրահրատարակչություն, որի մեջ մտնում էին հրատարակչությունները, տպագրական ողջ բազան՝ իրենց օժանդակ կառույցներով, ազգային գրապալատով, հանրագիտարանով, այսինքն, դա մի խոշոր մշակութային բլոկ էր, մշակույթ վերարտադրող բլոկ, որը բավական լայնածավալ էր, իր մեջ էր առնում նաեւ ողջ գրավաճառական ցանցը: Երկրորդը ռադիոն ու հեռուստատեսությունն էին:

Անցման այս ճգնաժամային տարիներին մեր քաղաքականությունն է եղել այս ամենը պահպանել, որովհետեւ սա միակ ոլորտն էր, որտեղ փոշեցրման վտանգը ամենամեծն էր: Գիտեք, որ գրքերի գները շեշտակիորեն աճում են, թղթի եւ պոլիգրաֆիական ծառայությունների գները շեշտակիորեն աճում են, կենսամակարդակի աճը դեռեւս այնքան չէ, որ մարդիկ կարողանան գրականություն գնել, եւ մենք դանդաղորեն կորցրել ենք մեր ընթերցողներին: Ուստի մենք սեփականաշնորհման ենք գնացել քայլ առ քայլ, առաջին հերթին վաճառել ենք այն խանութները, որոնք ուղղակի բալաստ էին այս ոլորտի համար: Ամբողջ գրահրատարակչության ոլորտը մտել է սեփականաշնորհման ծրագրի մեջ: Խոշոր պոլիգրաֆիական ձեռնարկությունները, խոշոր հրատարակչությունները պետական-բաժնեմասերով, բոլոր շրջանային տպարանները, որոնք մեծ արժեք չեն ներկայացնում՝ կգնան մասնավորեցման: Մենք ձգտել ենք կանոնակարգել, վերահսկելի դարձնել այս ոլորտի սեփականաշնորհումը: Եվ դրա շնորհիվ է, որ բոլոր այս տարիներին մենք, այնուամենայնիվ, բավական մեծ քանակությամբ գրականություն ենք լույս ընծայել: Հաճախ դա արվել է իբրեւ բարեգործություն, հրատարակչության օգուտների հաշվին: Եվ ես կարող եմ ուրախությամբ ասել, որ այսօր կա գրական կյանք, ունենք նոր բարձրացած գրական սերունդ, չկա Հայաստանում մի շնորհալի երիտասարդ գրող կամ բանաստեղծ, որը երկու-երեք գիրք տպագրած չլինի արդեն: Եվ եթե այսօր գրողների միությունում աշխուժություն է տիրում եւ այդ երիտասարդներն իրենց ուսերին գրական բեռ են վերցրել, ապա դա նաեւ մեր ջանքերի, մեր քաղաքականության արդյունքն է: Դրա հետ միասին մենք հոգեւոր գրականություն ենք հրատարակել, նույնիսկ ավելի վաղ, քան ստեղծվեց քրիստոնեության 1700-ամյակի պետական միջոցառումների ծրագիրը, հրատարակել եւ հրատարակում ենք մանկապատանեկան գրականություն, շքեղ ալբոմներ, որոնք մեծ պահանջարկ ունեն, ինչպես նաեւ բազմահատորյա ու դասական գրականություն, նաեւ Չարենցի 100-ամյակին նվիրված, որը մինչեւ այժմ չի տպվել: Կարող եմ վստահ ասել՝ մեզանում առաջին անգամ տպվում են գրքեր, որոնք պոլիգրաֆիական որակով մոտ են միջազգային չափանիշներին: Կարծում եմ, այս ոլորտը կգնա ապապետականացման, մեկ տարվա ընթացքում այստեղ սեփականաշնորհումը կավարտվի: Բայց որպեսզի ոլորտի ամբողջականությունը պահպանվի, մենք փորձելու ենք ձեռնարկությունների միջեւ ստեղծել մի խոշոր միավորում, որի մեջ մտնեն հրատարակչությունը, տպագրական բազան, գրավաճառանոցները:

- **Բայց դա չի՞ հանգեցնի տպագրության ոլորտում մենաշնորհը պահպանելուն: Մենք ունեինք պետական հրատարակչություն, որը ձեր նախարարությանն էր ենթարկվում, եւ դա, այնուամենայնիվ, մոնոպոլիա էր: Ես ցանկացած ոլորտում մենաշնորհի դեմ եմ. դա սպանում է մրցակցությունը, հետեւաբար եւ առաջընթացը:**

- Մենք այսօր այլեւս պետական հրատարակչություն չունենք: Հրատարակչություններն անցել են 20 տոկոս անհատույց սեփականաշնորհման փուլը, այնուհետեւ իրենց շահույթների հաշվին իրենց մասնաբաժինը մեծացրել են: Ունենք հրատարակչություններ, որոնք արդեն հասել են 40 տոկոսի եւ այսպես շարունակվելու դեպքում լրիվ կսեփականաշնորհվեն: Ավելին ասեմ, մեր ոլորտի մեջ մենք ընդգրկել ենք նաեւ մասնավոր հրատարակչություններ, իրենց ցանկությամբ, որոնք աշխատում են բացարձակ ազատ սկզբունքով: Մենք փորձում ենք համագործակցել ինչպես կայացած հրատարակչությունների հետ, որովհետեւ նորաստեղծ հրատարակչությունները հարյուրավոր են, բայց դրանցից շատերը մեկ գրքի կյանք են ունեցել:

- **Մամուլի շենքը սեփականաշնորհելու դեպքում՝ այնտեղ տարիներով գտնվող խմբագրությունները դրանցից բաժին կունենա՞ն:**

- Անպայման կունենան: Նախապատրաստական աշխատանք է տարվում, մենք էլ որոշ չափով դրան մասնակցում ենք: Խնդիրն այն է, թե ի՞նչ սակագներ պետք գործեն սեփականաշնորհման ժամանակ, ի՞նչ սկզբունք ընտրել, որպեսզի դա դարձյալ մնա իբրեւ մամուլի շենք: Այնտեղ շատ այլ կազմակերպություններ կան, որոնք վարձակալած տարածքներ ունեն, նույնիսկ ավելի մեծ, քան խմբագրությունները: Եթե նրանք էլ պետք դառնան սեփականատերեր, ապա կոնկրետ ինձ համար դա անընդունելի է: Գերադասությունը պետք տրվի թերթերի խմբագրություններին: Կարելի է շենքը նույնիսկ անհատույց օգտագործման հանձնել նրանց, բայց այնպես, որ խմբագրությունը տարածքը վերավաճառելու իրավունք չունենա: Սակայն կոնկրետ այդ շենքի հարցով մեր հանձնաժողովը չի զբաղվում...

- **Ինչպե՞ս եք տեսնում պետական գրապալատի ապագան:**

Օրերս բացեցինք գրապալատի նոր մասնաշենքը: Դա մեզ համար տոն էր (հարցազրույցից հետո պրն Թամրազյանի հետ եղանք գրապալատում: Իսկապես հիանալի հարմարություններ են ստեղծված-Ռ. Հ.): Գրապալատը վիթխարի մշակութային հարստություն է ամբարել, 1922-ից ի վեր: Դա համազգային արժեք է: Երեք տարվա համառ ջանքերով, կառավարության աջակցությամբ, հատկապես ֆինանսների նախարար պրն Բարխուդարյանի օգնությամբ, այժմ արդեն ստեղծվել են բավարար պայմաններ, որպեսզի գրապալատը շարունակի իր ազգօգուտ գործունեությունը: Այն կառույցը, որը մենք առաջարկել ենք ստեղծել տեղեկատվության նախարարության փոխարեն, կներառի եւ գրապալատը, իբրեւ տեղեկատվական խոշոր գիտահետազոտական կենտրոն: Այնտեղ նոր ծառայություններ են ստեղծվում, մշակվում է Internet ցանցին միանալու ծրագիր...

- **Ձեր նախարարությունն ուներ նաեւ նորաստեղծ վերլուծական կենտրոններ:**

- Այո, երկուսը: Մեկը վատ աշխատեց, բայց մյուսը, «Լոգոսը», լիովին արդարացրեց իրեն, կայացավ: Այժմ նա էլ է մնացել «օդում կախված»: Շատ ծրագրեր են կիսատ մնացել: Ուզում էինք տեղեկատվական դաշտ ստեղծել, դայջեստներ հրատարակել, որոնցում լինեին ընթացիկ մամուլի լավագույն հրապարակումները, կատարվեր դրանց վերլուծություն, հետազոտություն: Դա կլիներ հիմք հայ նորագույն մամուլի պատմության համար, կդառնար նրա տարեգրությունը... Տաղանդավոր ուժեր շատ կան, բայց կան նաեւ անտեղյակներ, որոնց օգնել է պետք, ուղղորդել: Լրագրողներ կան, որ չգիտեն լրագրական ժանրերը...

- **Անդրադառնանք հեռուստատեսությանն ու ռադիոյին:**

- Այսօրվա մեր հեռուստատեսությունը մի հսկայական կոնգլոմերատ է: Դարն առած, բարոյապես մաշված սարքավորումների կողքին ունենք նորագույն սարքավորումներ, որ ձեռք ենք բերել պետական սուղ միջոցներով: Հեռուստատեսության ստեղծագործական խմբերից շատերը գործում էին հին իներցիայով: Բայց ես պետք է դրվատանքի խոսք ասեմ նրանց հասցեին, որովհետեւ ամենածանր տարիներին մեր հեռուստատեսությունն աշխատեց: Ստեղծել ենք նոր ստուդիա, 1-ինը, ամենամեծը Անդրկովկասում, որը վերակառուցվել է. Ֆրանսիայից նորագույն լուսային սարքեր ենք բերել, որն ամբողջովին տեսքը փոխել է: Բայց հիմա դա չի բավարարում: Հարկ է տեղաշարժ առաջացնել հեռուստատեսությունում: Ի՞նչ կերպ: Նոր ծրագրերով (30-ից ավելի արդեն ներկայացվել է): Բայց որպեսզի հեռուստատեսության վիճակը փոխվի, պետք փոխվի ֆինանսավորման կարգը: Մրցութային կարգ պետք լինի: Հեռուստատեսությունը պետք ազատ համագործակցի թե ներսի, թե դրսի ստեղծագործական խմբերի հետ, պայմանագրեր կնքի: Եթե մրցույթում հաղթեց այս ծրագիրը, ապա պետք ֆինանսավորվի դա, ոչ մյուսը, թեկուզ ներսինը, որը կմնա առանց աշխատանքի: Դա կհարկադրի ստեղծագործական խմբերին՝ ազատվելու իրենց մեջ եղած բալաստից:

- **Այս ոլորտում նույնպես, որքան գիտեմ, սեփականաշնորհման մեծ ծրագիր կա:**

- Այո, կա: Մենք ենք նախատեսել, որպեսզի ստեղծենք բաժնետիրական ընկերություն: Նույնը՝ ռադիոյում: Այստեղ ստեղծել ենք «Երեւան» գերկարճալիք ռադիոկայանը, որն արդեն եթեր է դուրս գալիս: Բայց այստեղ մի կարեւոր բան կա՝ արխիվի խնդիրը: Ամեն ինչը պետք վերատեսագրվի, վերաձայնագրվի նաեւ ռադիոյի «ոսկե ֆոնդը»: Դրա համար մեծ գումարներ են պետք: Եվ ժամանակ, առնվազն երկու տարի: Այս ամենն անպայման պահանջում է լուծարված նախարարության փոխարեն ստեղծել մի կառույց, որի միջոցով պետությունը, կառավարությունը պետք հարաբերվի ռադիոյի ու հեռուստատեսության հետ: Բայց մենք ընդդիմախոսներ ունենք, որոնք հարցը շատ մակերեսային են պատկերացնում: Նրանց թվում է, թե որեւէ նոր ձեւի տակ ուզում ենք պահել նախարարությունը: Ո՛չ, դա չենք ուզում, այլ՝ բարեփոխումների ողջ ծրագրի իրագործում: Իսկ դա իրագործելի է մեկ տարվա ընթացքում:

- **Այնուամենայնիվ, մենք, որքան էլ սեփականաշնորհման գնանք, կունենա՞նք պետական ռադիո եւ հեռուստատեսություն:**

- Այո, կունենանք: Կպահենք պետական ալիք, որի կողքին կունենանք բազմաթիվ մասնավոր ալիքներ: Այժմ արդեն ունենք այդպիսիք, որոնք եթեր են դուրս գալիս:

- **Դուք ո՞ւմ եք ներկայացրել այդ առաջարկությունները:**

- Վարչապետին: Հիմա սպասում ենք պատասխանի:

- **Ձեր ընդդիմախոսները ձգտում են, որ ռադիոն, հեռուստատեսությունը, գրահրատարակչությունը մեկը մյուսի հետ որեւէ կապ չունենա՞ն: Ավելացրած գրավաճառությու՞նը:**

- Այո, ես շատ վեճեր եմ ունեցել նորօրյա «գաղափարախոսների», էկոնոմիկայի «կարկառուն» դեմքերի հետ, որոնք ասում են, թե գիրքն իրենց համար պարզապես ապրանք է: Բայց մենք ունենք գրատներ, որոնք նաեւ մշակույթի օջախ են: Ինչպե՞ս այդ ամենը փոշիացնենք: Ինչո՞ւ: Դրանք պետք է պահենք, որ գրական գործընթացը կանգ չառնի: Իմ ասածը սա է:

- **Իսկ եթե Ձեր առաջարկները չընդունվե՞ն: Եթե Ձեր առաջարկած կառույցը չստեղծվի՞:**

- Դժվարանում եմ պատկերացնել, թե այդ դեպքում ինչ կլինի ողջ համակարգի հետ: Առաջին օրից, երբ ստեղծվեց մեր նախարարությունը, թշնամական ռեակցիա առաջացավ մեր նկատմամբ: Չէի ասի, թե դրանք ընդդիմախոսներ են, այլ կլաններ են, որ մոլեռանդորեն ամեն ինչ անում էին խանգարելու համար: Առաջարկում էին կիսել հեռուստատեսությունը, տալ իրենց մարդկանց: Ամեն գրախանութի համար ստիպված եմ եղել կռիվ տալ, ամեն տպարանի համար՝ նույնպես: Ուրախ եմ, որ ոչ մի զիջում չեմ արել, համակարգը պահել եմ: Ամենավտանգավորն այն է, որ բարոյական փլուզման վտանգ կա: Հեռուստատեսությունն այս 5 տարվա մեջ անընդհատ ցնցակաթվածների մեջ է եղել, անընդհատ մարդիկ են փոխվել: Դրանից դարձել էր իներտ՝ անգործունյա: Մինչդեռ անհրաժեշտ էր հանգիստ, նորմալ աշխատանքային մթնոլորտ, որը չկար: Այս ընթացքում մենք գոնե այդ մթնոլորտն ենք առողջացրել: Իսկ հիմա նորից ուզում են դարձնել կլանային-մասնավոր շահերի բախման ասպարեզ: Ուզում եմ ընդգծել, որ այս պահին համակարգի փլուզումը հղի է բարոյական փլուզման վտանգով: Շատ ծանր մտավախություններ ունեմ: Պետք է հասկանալ, որ սեփականաշնորհված հիմնարկների մասնավոր շահերը կարող են դեմ լինել ընդհանուր համակարգի պահպանման շահերին: Ինչ-որ կերպ պետք է դրանց խանգարել...

Հարցազրույցը վարեց
ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ԱՄՆ

Քլինթոնն ընդդեմ Փաուլա Ջոնսի

Քաղաքական պայքարը թերեւս միակն է աշխարհում, որ կարող է պարծենալ իր բազմազանությամբ եւ միակը, որի բազմազանությունը ավելանում է օրեցօր, միեւնույն ժամանակ չհրաժարվելով նախկին ձեռքբերումներից: «Նյուզուիքի» թղթակիցներ Էվան Թոմասը եւ Մայքլ Իսիկոֆը փորձում են կանխագուշակել, թե կանայք ինչպես կարող են ազդել նորընտիր նախագահի հետագա չորս տարիների վրա:

Երբ Բիլլ Քլինթոնը խորհում էր իր պաշտոնավարության երկրորդ ժամկետը ձախողելու ունակ հնարավոր սկանդալների մասին, նրան չէին անհանգստացնում ոչ Ուայթուոթերի գործով զբաղված հսկայական դատախազական մեքենան, ոչ էլ իր վերջին ընտրարշավի ֆինանսավորման համար կասկածելի ներդրումների աղբյուրները պարզել ցանկացող կոնգրեսականները: Նրա անմիջական հոգսը, ընկերների ասելով, իր դեմ ոմն Փաուլա Ջոնսի հարուցած դատական գործն էր, որը Քլինթոնին մեղադրելով իրեն անարգելու եւ իր քաղաքացիական իրավունքներին բռնանալու մեջ, ցանկանում է որպես փոխհատուցում ստանալ 700.000 դոլար: Մասնագետները համաձայնվում են, որ այդ պատմության մեջ անփույթ բացթողումներ կան, սակայն դա ի վիճակի է խաթարելու Քլինթոնի խաղաղ կյանքը: Մյուս շաբաթ ԱՄՆ-ի Գերագույն դատարանը սկսելու է Ուիլյամ Ջեֆերսոն Քլինթոնն ընդդեմ Փաուլա Քորբին Ջոնսի դատավարության ունկնդրությունները: Բացի բռնաբարության փորձից, այդ գործը պարունակում է ավելի ծանրակշիռ սահմանադրական հարցադրումներ, որոնցից գլխավորը հետեւյալն է՝ կարո՞ղ է արդյոք նախագահն դուրս մնալ օրենքի ազդեցությունից: Քլինթոնի դատապաշտպանները կպայքարեն, որ նախագահը անձեռնմխելի մնա Ջոնսի հարցից մինչեւ իր ժամկետի լրանալը, քանի որ հակառակ դեպքում, յուրաքանչյուր նախագահի էլ հնարավոր կլինի հեղինակազրկել: Սակայն տվյալ գործի առաջընթացի համար իրական հնարավորություններ կան, գոնե մինչեւ «բացահայտման» կետը: Ուստի Քլինթոնը ստիպված է լինելու երդվելով պատասխանել մի քանի տհաճ հարցերի 1991-ի մայիսի 8-ի իր գործողությունների վերաբերյալ: Նա, Քենեդիի պես, հայտնի է որպես կանանց մեծ սիրահար, եւ պատահական չէ, որ Ջոնսի հարցում նախագահի իրավական պաշտպանության վրա արդեն ծախսվել է 1.5 մլն դոլար, իսկ թանկագին ժամանակի եւ զգացմունքային էներգիայի վատնումներն ավելի շատ են լինելու: Նրան մեղադրողը՝ Փաուլա Ջոնսը հանրահայտ անձնավորություն է ԱՄՆ-ում: Հարցումները պարզել են, որ 10-ից 9-ը գիտի նրա մասին, սակայն գերակշիռ մասը Ջոնսին չի հավատում, համարելով նրան փառասեր եւ ագահ, հերթական խաբեբա: Բայց միեւնույն ժամանակ այդ գործն այդքան հեշտ չէ արագ կերպով դուրս բերել դատարանից, քանի որ կան մի քանի հավաստ ընծայող վկայություններ, թե Քլինթոնի եւ Ջոնսի միջեւ տեղի է ունեցել սեռական բնույթի անախորժություն: Իսկ այս ամենը սկսվել է ավելի քան 3 տարի առաջ՝ վիրավորված պատվի զգացումից, երբ 1993-ի դեկտեմբերին պահպանողական American Spectator թերթում լույս տեսած հոդվածում Արկանզաս նահանգի կառավարական պաշտոնյաները պատմում էին, թե իրենք ինչպես էին այն ժամանակվա նահանգապետ Քլինթոնին ժամանցի համար կանայք տրամադրում: Ոմն Ֆերգյուսոն հայտարարում է, թե ինքը մի անգամ ուղեկցել է Փաուլա անունով մեկին, որը հանդիպումից հետո վերջինիս ցանկություն է հայտնել լինելու Քլինթոնի «կանոնավոր ընկերուհին»: Ակնհայտորեն զարմացած, Ջոնսը կապվում է Արկանզասում Քլինթոնի հայտնի թշնամի Քլիֆ Ջեքսոնի հետ, որը նրան խորհուրդ է տալիս լրագրողների հետ հարցազրույց ունենալ, սակայն այդ հանդիպումն ավարտվում է ֆիասկոյով բոլորն էլ համաձայնվում են խաբեության մտքին, լսելով Ջոնսի կցկտուր պատասխանները, երբ նա անընդհատ կրկնում էր, թե Քլինթոնն իրեն առաջարկել է «անբնական սեքս»: Ինչեւէ, մի թղթակից հանդիպել է նրա հետ եւ առանձին երեքժամանոց հարցազրույց ունեցել: Մի քանի ծանրակշիռ վկայություններ են ստացվել: Նա նույնպես այցելել է Ջոնսի ընտանիքին եւ աշխատանքային ընկերներին: Նրանցից մեկը՝ Պամելա Բլաքարդը, հիշում է այդ օրվա Քլինթոնի սեւեռուն հայացքները եւ Փաուլայի վիճակը, երբ նա դողալով պատմում էր իր դեպքի մասին, խնդրելով, որ նա լուռ մնա: Նույն բանը պնդել է նաեւ Ջոնսի ընտանիքը:

Քլինթոնը ձեռքերը ծալած նստելու փոխարեն դիմել է ժամում 475 դոլար վարձավճարով սուպեր փաստաբան Ռոբերտ Բենեթին, որը հայտնի է նմանատիպ իրադարձությունները կարգավորելու ունակությամբ: Նա շուտով հայտնաբերեց Ջոնսի ծանոթներից երկուսին (քրոջը եւ նրա ամուսնուն), որոնք հայտարարեցին, թե Փաուլան սիրում է բարերում տղամարդկանց «կպչել», իսկ հետո Penthouse ամսագրում տպվեցին նրա մերկ լուսանկարները, որոնք արվել էին մի հին ընկերոջ կողմից: Դրանից հետո Ջոնսը ձեռնարկեց պատասխան քայլը, իր փաստաբաններին հայտարարելով, թե ինքը կարող է նկարագրել նախագահի ինտիմ մասի յուրօրինակ նշանը: Այնուհետեւ նա լրագրողներին ասաց, թե ինքը հոգնել է ամեն ինչից եւ գոհ կլիներ, եթե նախագահը միայն ներողություն խնդրեր, իսկ դատը շահելուց առաջացած միջոցները Ջոնսն ուղղելու է բարեգործական նպատակների: Նրա արժեզրկման գործում մեծ դեր խաղաց Սպիտակ տան մամլո մեքենան եւ Բենեթը, որին հաջողվեց դատը հետաձգել ընտրություններից հետո, բայց այդ ձեռքբերումները սկսում են կորցնել իրենց տեղը: Պատվավոր American Lawyen ամսագրում կարծիք է հայտնվել, թե Ջոնսի փաստարկները վերջին տարիներին նմանատիպ գործերի մեջ ամենակայուններն են:

Ինչեւէ, թերեւս ոչ ոք էլ ճշմարտապես չիմանա, թե ինչ է կատարվել Excelsior հյուրանոցի համարում 1991-ի մայիսի 8-ին, սակայն ակնհայտ է, որ Քլինթոնը շահագրգռված է կասեցնելու հասարակական ինկվիզիցիայի առաջխաղացումը: Դա հնարավոր էր անել ավելի շուտ, պարզապես կարգավորելով այդ հարցը, իսկ այժմ դրա համար պահանջվում է ներողություն խնդրել վերջինիս այլընտրանքն ավելի տհաճ բան է:

«ՆՅՈՒԶՈՒԻՔ» 13 հունվար

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉ

«Օգնության հայց 1997»

Հունվարի 28-ին Կարմիր խաչի եւ Կարմիր մահիկի ընկերությունների միջազգային ֆեդերացիան Ժնեւում լույս ընծայեց իր «Օգնության հայց 1997» ամփոփագիրը, որն արտացոլում է աշխարհի միլիոնավոր տուժածների մարդասիրական օգնության կարիքները: Օգնության հայցով ֆեդերացիան կոչ է անում հավաքել 279,2 միլիոն շվեյցարական ֆրանկ, որը կօգտագործվի 9,4 միլիոն մարդու օգնությունը կազմակերպելու համար: Այս ֆոնդերով կֆինանսավորվեն 37 մեծ ծրագրեր աշխարհի 35 երկրներում, որոնցից գումարային առումով ամենախոշորը կլինի աֆրիկյան մեծ լճերի տարածքում (54,3 մլն. շվեյց. ֆրանկ) եւ նախկին Հարավսլավիայում (51,1 միլիոն): Աֆրիկայի մեծ լճերի տարածքը՝ վերջերս հայրենադարձված հարյուր հազարավոր ռուանդացի փախստականներով, շարունակում է մնալ ֆեդերացիայի 1997 թ. առաջնահերթ խնդիրը: Ռուանդայում ֆեդերացիան կարեւորում է սննդի, սերմի եւ գյուղատնտեսական պարագաների բաշխման, վերականգնման, ինչպես նաեւ բժշկական ծրագրերը:

Հարավսլավիայի Ֆեդերատիվ Հանրապետությունում (ՀՖՀ) աջակցության կարիք են զգում 566000 փախստականներ: Միջազգային հովանավորների կողմից Հարավսլավիայի հանդեպ հետաքրքրության նվազման պատճառով ֆեդերացիան ստիպված եղավ կտրուկ պակասեցնել այս մասին բաժին ընկնող օգնությունը: Պակասը լրացնելու համար ֆեդերացիան լրացուցիչ տեխնիկական օգնություն ցույց կտա Հարավսլավական կարմիր խաչին, որպեսզի այս ազգային ընկերությունը ինքը կարողանա տնօրինել որոշ ծրագրեր: Խորվաթիայում ֆեդերացիան կշարունակի հոգ տանել 76000 մարդկանց մասին՝ ապահովելով նրանց կացարանով եւ բժշկական օգնությամբ: Ընդհանուր առմամբ ֆեդերացիան փորձում է ձեռք բերել 108,5 միլիոն շվեյցարական ֆրանկ՝ Եվրոպայի եւ Կենտրոնական Ասիայի ծրագրերի համար:

Անցյալ տարի Հյուսիսային եւ Հարավային Ամերիկաները եւ Կարիբյան երկրները վերստին բազմիցս ենթարկվեցին բնական աղետների: Այս տարի ֆեդերացիան շեշտը կդնի Կարիբյան երկրների ազգային ընկերությունների տարածաշրջանային համագործակցության եւ պաշարների բաշխման վրա: Կկարեւորվի Լատինական Ամերիկայի երկրների ազգային ընկերությունների՝ աղետներին դիմակայելու պատրաստվածությունը եւ հաղորդակցման համակարգերի բարելավումը: Ֆեդերացիան փնտրում է 9,9 միլիոն շվեյցարական ֆրանկ այս տարածքի համար:

Ասիա-Խաղաղ օվկիանոս տարածքում արտակարգ իրավիճակներում առաջնահերթ օգնության ցուցաբերումն ավելի արագ կազմակերպելու համար ֆեդերացիան այս տարի առաջին անգամ արձակում է «Մուսոնային հայց» (4.6 միլիոն շվեյցարական ֆրանկ) աղետից անմիջապես հետո 635000 տուժածների առաջին անհրաժեշտության պարագաներով ապահովելու համար: Այս տարածքում ֆեդերացիայի գործունեության մեկ այլ կարեւոր խնդիր է Հյուսիսային Կորեայի հեղեղից տուժած 130000 բնակչության օգնությունը: Ասիա-Խաղաղ օվկիանոս տարածքի համար ֆեդերացիան պետք է ձեռք բերի 34,7 միլիոն շվեյցարական ֆրանկ:

Միջին Արեւելքում ֆեդերացիայի ամենակարեւոր օգնության ծրագրերը սննդի բաշխումն է Իրաքի 50000 թերսնվող երեխաներին եւ նրանց ընտանիքներին, ինչպես նաեւ բժշկական պարագաների եւ դեղորայքի առաքումը Իրաքի 22 հիվանդանոցների համար: Ֆեդերացիան փնտրում է 22,5 միլիոն շվեյցարական ֆրանկ Միջին Արեւելքի եւ Հյուսիսային Աֆրիկայի համար: Ֆեդերացիան նաեւ փորձում է հայթայթել 7,5 միլիոն շվեյցարական ֆրանկ՝ հետաղետային օգնության ֆոնդի համար, որը հնարավորություն կընձեռի անմիջապես գումարներ հատկացնել արտակարգ իրավիճակների դեպքում օգնությունը կազմակերպելու համար: 1996 թ. ֆեդերացիան արձակել է 22 հայց (ներառյալ «Օգնության հայց 1996»)՝ հայթայթելու 333,3 միլիոն շվեյցարական ֆրանկ, որը նախատեսված էր 15,7 միլիոն բնակչությանը օգնություն ցուցաբերելու համար:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Բուլղարիա. Դոբրեւը համաձայնեց կառավարություն կազմել

ՍՈՖԻԱ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Բուլղարիայի նախագահ Պյոտր Ստոյանովը սոցիալիստական կուսակցությանը պաշտոնական առաջարկ արեց կազմելու նոր կառավարություն: Ներքին գործերի նախարար Նիկոլայ Դոբրեւը, որին սոցիալիստները երկրի նոր վարչապետ են նշանակում, ի պատասխան ասել է, որ ընդունում է առաջարկը, չնայած ավելի վաղ նրա կուսակցությունն ասել էր, թե պատրաստ է համաձայնել վաղաժամ ընտրությունների առաջարկին: Դոբրեւը խոստացել է, որ կառավարության կազմում կընդգրկվեն տարբեր ուժերի ներկայացուցիչներ եւ հայտարարել է, թե միտված չէ ծառայել զուտ իր կուսակցության շահերին:

Հրեական կազմակերպությունների դեմ պատերազմել ձգտող Շվեյցարիայի դեսպանը հրաժարական տվեց

28 ՀՈՒՆՎԱՐ, VOA: Երկուշաբթի օրը Միացյալ Նահանգներում Շվեյցարիայի դեսպան Կարլո Յագմետին հրաժարական տվեց այն բանից հետո, երբ հրապարակվեց նրա կողմից կազմված ծառայողական փաստաթուղթը, որում ասված է, թե Շվեյցարիան պետք է «պատերազմի հրեական կազմակերպությունների դեմ», որպեսզի պաշտպանի իր վարկը: Ինչպես հայտնի է, հրեական կազմակերպությունները ձգտում են վերադարձնել շվեյցարական դրամատներում գտնվող ավանդներն այն հրեաների, որոնք երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին զոհ գնացին ցեղասպանությանը: Յագմետիի կազմած ծառայողական փաստաթղթերում շարադրված էր այն մարտավարությունը, որին դեսպանի կարծիքով պետք է հետեւեր Շվեյցարիան այն հակամարտությունում, որն առաջացել է նացիստների հետ երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին ֆինանսական կապեր ունենալու Շվեյցարիայի դեմ հարուցված մեղադրանքների կապակցությամբ:

Բաքու. «Բոինգի» հետ համագործակցությունը հետաձգվում է

ԲԱՔՈՒ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ-ANS-PRESS: Ամերիկյան հանրահայտ «Բոինգ» ընկերության հետ ադրբեջանական ԱԶԱԼ ավիաընկերության ստորագրելիք համաձայնագիրը երկու նոր ինքնաթիռներ գնելու վերաբերյալ անորոշ ժամանակով հետաձգվում է: Այդ մասին հայտարարել է ԱԶԱԼ-ի նախագահ Ջահանգիր Ասկերովը: Նրա խոսքերով, ադրբեջանական կողմը ֆինանսական միջոցներ չունի անգամ վճարելու համաձայնագրի պահանջած նվազագույն 120 միլիոն դոլարը:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Կասպից ծովի մակարդակը բարձրանում է

700 հազար մարդու սպառնում է անօթեւան մնալու հեռանկար

Շուտով Կասպից ծովն Ադրբեջանի համար կարող է դառնալ ոչ թե բարեկեցության աղբյուր, այլ աղետի պատճառ: Բանն այն է, որ Կասպիականի ջրի մակարդակը մի փոքր կայունացումից հետո, դարձյալ սկսեց բարձրանալ: Վերջին մի քանի տարում ծովի մակարդակը 1,5 մետր բարձրացել է: Այժմ ամսական բարձրանում է 14–30 սմ եւ, համաձայն մասնագետների կանխատեսումների, 2010 թ-ին կբարձրանա եւս 25 մետր: Այդ բնական աղետից Ադրբեջանին հասցվելիք վնասը կկազմի մի քանի մլրդ դոլար: Արդեն ջրի տակ են մնացել Լենքորան-Աստարա տնտեսական շրջանի գյուղատնտեսական հողահանդերը:

Մասնագետների հավաստմամբ, երկրի ողջ ծովափը՝ 800 կմ երկայնքով, հեղեղման սպառնալիքի տակ է: Սպասվող առավելագույն հեղեղման խորությունը 25-35 կմ է, իսկ մասնակի ողողումը՝ 35-40 կմ: Վտանգի գոտում են ափամերձ շրջանների 7 քաղաք, 35 բնակավայր ու բազմաթիվ այլ օբյեկտներ, որտեղ բնակչության թիվը կազմում է 700 հազար մարդ:

Բնապահպետկոմի փորձագետները կարծում են, որ այդ խնդիրն ունի լուծման երկու տարբերակ՝ ամբողջ գոտու ինժեներական պաշտպանություն կամ բնակչության տարահանում: Սակայն, գերադասում են երկրորդը: Բնապահպետկոմի նախագահ Արիֆ Մանսուրովի համոզմամբ, անհրաժեշտ է մշակել տարահանման պետական ծրագիր: Չնայած կատարած որոշ աշխատանքներին, այսօր մի շարք քաղաքներից ու բնակավայրերից պետք է անհապաղ հեռացնել բնակչությանը եւ տնտեսության օբյեկտները: Հարկավոր է նաեւ ափից հեռացնել բոլոր ավտոխճուղիները՝ Դաղստանի սահմանակից Յալամըից մինչեւ Աստարա, ինչպես նաեւ այլ ենթակառուցվածքային գծեր՝ 200 հազար կմ ընդհանուր երկարությամբ, բացի այդ՝ Բաքվի նավահանգստի բոլոր ծովային հարթակները, նավամատույցներն ու պաշտպանական կառույցները:

Եթե մինչեւ 2010 թ-ը ծովի մակարդակը բարձրանա 25 մետր եւ չձեռնարկվեն անհրաժեշտ միջոցներ, ապա երկրին հասցվելիք վնասը 1993 թ. գներով կկազմի 13 մլրդ ռուբլի:

Բնակչության եւ ագրոարդհամալիրի տարահանման համար այսօր կպահանջվի 1993-ի գներից բազմապատիկ մեծ գումար: Կասպիականի մակարդակի բարձրացումից բխող անմիջական վնասը կազմում է 2, իսկ անուղղակին՝ 4 մլրդ դոլար:

ՄԵՀՄԱՆ ԳԱՖԱՐԼԻ
«Նեզավիսիմայա գազետա»

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Լիսիցյան գերդաստանի արժանավոր զավակը

Դժվար թե կարելի լինի գերագնահատել Լիսիցյան գերդաստանի նշանակությունը, նրա անդամների անձնական ավանդը հայ գիտության ու մշակույթի զարգացման ու ճանաչման գործում:

Գերդաստանի նահապետը՝ Ստեփան Լիսիցյանը հիրավի հանրագիտարանային գիտելիքների տեր այս մարդը, մի ամբողջ դարաշրջան էր հայ իրականության մեջ: Քաջ տիրապետելով 12 լեզուների, մեծահամբավ գիտնականը մի հսկա էր հայոց մանկավարժության, ազգագրության ու աշխարհագրության, գրականության ու թարգմանության բնագավառներում: Ինչ գործ որ նա ձեռնարկել է, կատարել է հիմնավորապես: Նրա զավակները՝ Լեւոնը, Սրբուհին, Նազելին իրենց հոր արժանի զավակներն են, որոնք նույնպես իրենց հետքն են թողել հայ մշակույթի ու գիտության բնագավառում: Վերջերս Մոսկվայի գիտական հասարակությունը ջերմորեն նշեց տնտեսագիտության դոկտոր Նազելի Լիսիցյանի ծննդյան 90-ամյակը: Հանդիսությունները տեղի ունեցան Ռուսաստանի Դաշնության գիտությունների ակադեմիայի տնտեսագիտության ինստիտուտում, որտեղ շուրջ կես դար աշխատում է անվանի գիտնականը:

Նազելի Լիսիցյանի բեղմնավոր եւ բազմիմաստ կյանքին ու նրա գիտամանկավարժական գործունեությանը նվիրվեց տնտեսագիտության ինստիտուտի գիտական խորհրդի ընդլայնված նիստ: Ինստիտուտի տնօրեն, ակադեմիկոս Լեոնիդ Աբալկինի ջերմ ու հակիրճ բացման խոսքից հետո հոբելյարին ողջունեցին Ռուսաստանի Դաշնությունում Հայաստանի դեսպան Յուրի Մկրտումյանը, ՌԴ կառավարության առընթեր ֆինանսական ակադեմիայի պրոֆեսոր Ասլանը, ՌԴ գիտությունների ակադեմիայի տնտեսագիտության ինստիտուտի նախկին տնօրեն, ՌԴ ակադեմիայի թղթակից-անդամ Իվան Կապուստինը, տնտեսագիտության դոկտոր Նադեժդա Ֆիգուրովսկայան եւ ուրիշներ:

Վերջերս գործերի բերումով եղա Մոսկվայում եւ առիթը բաց չթողեցի հանդիպելու Նազելի Լիսիցյանին, մանավանդ որ Լիսիցյանների ընտանիքի նկատմամբ իմ որոշակի վերաբերմունքը ձեւավորվել է տակավին երկու տասնամյակ առաջ, երբ առաջին անգամ հանդիպեցի Սրբուհի Լիսիցյանին Մաշտոցի պողոտայում գտնվող նրա բնակարանում, որն ավելի շուտ թանգարան է հիշեցնում, քան բնակարան: Ափսոս, այսօր այնտեղ ուրիշ մարդիկ են ապրում: Հայաստանի գիտությունների ակադեմիան պետք է որ պահպաներ այդ բնակարանը որպես Լիսիցյանների տուն-թանգարան: Ինչեւէ...

Նազելի Լիսիցյանին գտա ՌԴ գիտությունների ակադեմիայի պանսիոնատում, որը գտնվում է հենց Մոսկվայում, գեղատեսիլ մի վայրում: Խնդրեցի պատմել մի քանի դրվագ իր մանկությունից ու երիտասարդությունից: Չէ որ նա այսօր այն սակավաթիվ երջանիկ մարդկանցից է, որ տեսել է Հովհաննես Թումանյանին ու Լեւոն Շանթին, Վալերի Բրյուսովին ու Ավետիք Իսահակյանին, Հովհաննես Հովհաննիսյանին ու Գեւորգ Բաշինջաղյանին, Եղիշե Թադեւոսյանին, Վրթանես Փափազյանին, բոլոր նրանց, ովքեր լինում էին հոր՝ Ստեփան Լիսիցյանի տանը:

«Հիրավի, ես շատ երջանիկ մարդ եմ, որ տեսել եմ մեր գրականության ու արվեստի շատ մեծերի, իննսունամյա կնոջը ոչ հատուկ առույգ ձայնով պատմում է Նազելի Լիսիցյանը: Դուք գիտեք, որ հայրս Թումանյանի եւ Շանթի հետ հեղինակել է «Լուսաբեր» դասագիրքը, հրատարակում էր «Հասկեր» մանկական հանդեսը: Հովհաննես Թումանյանը իր գրեթե բոլոր մանկական պատմվածքները կարդում էր մեր տանը, երեխաներիս ներկայությամբ: Հիշում եմ, մեկ անգամ, 1916 թվականին էր, նոր էր լույս տեսել Վալերի Բրյուսովի «Պոեզիա Արմենիի» ժողովածուն եւ այդ առիթով նրան հրավիրել էին Թիֆլիս: Ընդունելությունը տեղի էր ունենում իմ մոր՝ Կատարինե Լիսիցյանի հիմնադրած գիմնազիայում, որտեղ եւ ապրում էր մեր ընտանիքը: Ես այն ժամանակ ընդամենը ինը տարեկան էի եւ շատ էի ուզում մասնակցել երեկույթին: Բայց, ավաղ, իմ քնելու ժամանակն էր եւ մայրս ինձ ուղարկեց ննջասենյակ: Չէի կարող քնել: Հանկարծ ներս է մտնում Լեւոն Շանթը եւ ինձ առաջարկում է հագնվել, ընդ որում հագնել իմ ամենագեղեցիկ զգեստը: Երբ ես պատրաստ էի, նա իմ ձեռքից բռնած ներս մտավ հյուրասենյակ ու դիմելով ներկաներին ասաց.

– И эту барышню, красавицу бала послал спать. Какая жестокость.

Բոլորը ծափահարեցին, իսկ Բրյուսովն ինձ մոտ կանգնեց եւ սկսեց հարցուփորձ անել:

Մի դեպք էլ պատմեմ ավելի ուշ շրջանից: Երբ ես արդեն մի փոքր մեծացել էի, հաճախում էի իմ քրոջ՝ Սրբուհի Լիսիցյանի հիմնած պարարվեստի ուսումնարանը: Մեր տանն էին Թումանյանը, Շանթը եւ մյուսները, երբ եկան քույրս եւ կոմպոզիտոր Սարգիս Բարխուդարյանը: Վերջինս բերել էր իր մի քանի նոր ստեղծագործություններից: Ուսումնարանում ես դրանք լսել էի, ավելին, նույնիսկ պարել էի կոմպոզիտորի պարերից մեկը: Թումանյանի խնդրանքով ես կատարեցի այդ պարը: Դաշնամուրի մոտ նստած էր հեղինակը: Երբ Թումանյանը հարցրեց, թե ինչպես է կոչվում իր նոր պարը, Սարգիս Բարխուդարյանը պատասխանեց.

– «В альбом»

Թումանյանը զարմացած նայեց կոմպոզիտորին ու ասաց.

– Եղբայր, ի՞նչ «В альбом». Առաջին կատարողը Նազելին է, թող նրա անունով էլ կոչվի քո պարը՝ «Նազպար»:

Այդ պարն այսօր կատարում են բազմաթիվ պրոֆեսիոնալ եւ ինքնագործ պարուհիներ: Ես հպարտ եմ, որ շնորհիվ Հովհաննես Թումանյանի իմ անունը հավերժացել է հայ պարարվեստի տարեգրության մեջ»:

– Միայն դրա շնորհի՞վ... Գուցե պատմեք Ձեր կենսագրության մեկ այլ կողմի՝ պարարվեստով հրապուրվելու մասին:

– Ասացի, որ հաճախում էի քրոջս հիմնած պարարվեստի ինստիտուտ: Լրջորեն մտադիր էի պարուհի դառնալ: Քանիցս հյուրախաղերի եմ եղել Երեւանում, Լենինգրադում, Բեռլինում, Մյունխենում, Համբուրգում: Գերմանիայում մեր անսամբլը հյուրախաղերով հանդես եկավ ավելի քան երկու տարի:

Ես երկար չէի կարողանում կողմնորոշվել: Արդեն սովորում էի Թիֆլիսի համալսարանի տնտեսագիտական ֆակուլտետում: Հետագայում ուսումս շարունակեցի Լենինգրադի համալսարանի տնտեսագիտական ֆակուլտետում, ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտում, չհրաժարվելով բեմից: Հիշում եմ, որ քննություններին պատրաստվում էի համերգների ժամանակ, ընդմիջումներում: Մարքսի «Կապիտալը» իմ պայուսակից չէր հանվում: Բայց ի վերջո հաղթեց տնտեսագիտությունը: Երկրին այն ժամանակ որակյալ մասնագետներ էին պետք եւ ես որոշեցի իմ ուժերը նվիրել երկրի տնտեսական հզորացմանը: Լենինգրադում ծանոթացա իմ ապագա ամուսնու՝ Մարտին Վարդանյանի հետ, որն այն ժամանակ ուսանում էր ֆիզիկական ֆակուլտետում:

Տարիներ անց նա դարձավ Խորհրդային Միության ճանաչված մասնագետներից մեկը, մի քանի տասնամյակ ղեկավարում էր Կուսկովոյի քիմիական գործարանը: Պատերազմի ծանր տարիները անցկացրինք Սիբիրում, ուր էվակուացվել էր ամուսնուս գործարանը:

Ամուսինս շատ մարդամոտ մարդ էր, արվեստի մեծ սիրահար: Նա հիանալի քամանչա էր նվագում: Մոսկվայի մեր բնակարանը միշտ էլ եղել է հայրենակարոտ մեր հայրենակիցների հավաքատեղին: Մեր տանը հաճախակի հյուրընկալվում էին ԽՍՀՄ քիմիական արդյունաբերության նախարար Լեոնիդ Կոստանդովը, ականավոր ֆիզիկոս, ակադեմիկոս Նիկոլայ Ենիկոլոպովը, մարշալ Բաղրամյանը, Արամ Խաչատրյանը եւ ուրիշներ: Ամուսինս շատ էր սիրում հայ նկարիչների գործերը: Նա հարուստ հավաքածու ուներ՝ ավելի քան հարյուր գործ, այդ թվում Այվազովսկի, Սարյան, Բաշինջաղյան, Մինաս եւ էլի ուրիշներ:

Հիսուն տարի աշխատել եմ մի ինստիտուտում: Ես ինձ չափազանց երջանիկ եմ զգում: Այսօր, հետադարձ հայացք նետելով անցած ուղուն, հպարտությամբ եմ լցվում: Երբեք չեմ խուսափել աշխատանքից, արել եմ ուժերիս ներածին չափ, երբեմն՝ ավելին: Իմ ամբողջ կյանքը լարված է եղել, քանի որ գիտական գործունեությանս զուգընթաց զբաղվել եմ նաեւ ընտանիքով: Ես ունեմ երեք զավակ՝ երկու տղա ու աղջիկ, յոթ թոռ ու երկու ծոռ:

Վերջում տիկին Նազելին պատմեց երկու օր առաջ Մեծ թատրոնում կայացած ներկայացման մասին: Նոյեմբերի 6-ին լրացել էր ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ Պավել Լիսիցյանի ծննդյան 85-ամյակը: Մեծ թատրոնն ի պատիվ երբեմնի մեներգչի ու մեծ արվեստագետի ներկայացրել էր Չայկովսկու «Պիկովայա դամա» օպերան, որտեղ Ելեցկու դերակատարմամբ տարիներ շարունակ փայլել է մեր հայրենակիցը՝ Նազելի Լիսիցյանի հորեղբոր որդին: Նա պատմեց, որ հոբելյարին ողջույնի խոսքով դիմեցին մի շարք անվանի արվեստագետներ, ընթերցվեցին հեռագրեր, որ ստացվել էին նախկին ԽՍՀՄ շատ երկրներից, բացի Հայաստանից:

Ես չէի անդրադառնա այս փաստին, եթե դա պատահականություն լիներ: Ընդամենը այս աշնանը ամբողջ երկիրը մեծարեց Նիկիտա Սիմոնյանին: Հայաստանից ոչ ոք չկար, չկար նաեւ ողջույնի որեւէ հեռագիր՝ հասցեագրված այն մարդուն, ում շնորհիվ նաեւ հայ՝ ֆուտբոլը հասել է իր ամենամեծ հաղթանակին, 1973-ին դառնալով ԽՍՀՄ չեմպիոն եւ գավաթակիր: Միայն այն բանից հետո, երբ Սիմոնյանն այդ մասին ասաց հեռուստատեսությամբ, հետեւեց վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի հեռագիրը:

Հիմա Պավել Լիսիցյան: Երեւի Երեւանի Ազգային օպերայի եւ մշակույթի նախարարության ղեկավարները մոռացել են, որ Պավել Լիսիցյանը 1937-40-ին եւ 1941-43-ին եղել է Երեւանի Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերային թատրոնի մեներգիչը, թե թատրոնի ճակատից քերելով Սպենդիարյանի անունը նորօրյա ղեկավարները ուզում են մոռացության տալ նրանց, ովքեր փառք ու ճանաչում են բերել թատրոնին:

ԼԵՎՈՆ ԱԶՐՈՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Չարենցի հոբելյանը կնշվի մեծ տոնախմբությամբ

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եղիշե Չարենցի 100-ամյա հոբելյանը, որի հանդիսությունները սկսվում են մարտ ամսից, տոն կդառնա ամբողջ տարվա ընթացքում: Այդ արարողությունների մասնակից Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիան ծրագրել է չարենցյան համերգներ կազմակերպել հանրապետության բոլոր մարզերում: Համերգ-հանդիպումների ընթացքում հանդիսականների առջեւ ելույթ կունենան երգ-երաժշտության եւ ասմունքի վարպետներ, անվանի գրողներ ու արվեստագետներ: Մեծ բանաստեղծի պոեզիայի հետ կհնչեն դրա հիման վրա գրված ստեղծագործություններ, կներկայացվեն հատվածներ չարենցյան երկերի բեմադրություններից: Տոնահանդեսը մեծ համերգով կեզրափակվի աշնանը, Երեւանում:

Նկարչի առաջին անհատականը... ուշացումով

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: 68-ամյա անվանի գեղանկարիչ Աշոտ Հովհաննիսյանի առաջին անհատական ցուցահանդեսը Իսահակյան փողոցի «Մկրտչյան» պատկերասրահում, մասնագետների վկայությամբ, իսկական տոն դարձավ: «Շնորհակալություն ձեր վառ ու մաքուր գույների համար», «Պայծառ գույներով լի կտավները կյանք են, սեր, հայրենիքի կարոտ», «Յուրաքանչյուր նկար կարող է պատիվ բերել աշխարհի ցանկացած պատկերասրահի»: Նրա կտավների մեկամսյա ցուցադրության ընթացքում այս եւ նման շատ տողեր են թողել այցելուները ցուցահանդեսի հուշագրքում: Աշոտ Հովհաննիսյանը ծնվել է Ախուրյանի շրջանի Մայիսյան գյուղում, մասնագիտական կրթությունն ստացել Լենինգրադի Ռեպինի անվան գեղարվեստի ակադեմիայում: Հանրապետական եւ միջազգային մի շարք ցուցահանդեսների մասնակից է: Նրա գործերը բարձր գնահատականի են արժանացել Փարիզում, Միլանում, Լիսաբոնում, պահվում են շատ երկրների թանգարաններում ու մասնավոր հավաքորդների մոտ:

«Քաղաքը» Երեւանի մասին

Երեւանը՝ իր բոլոր առավելություններով, ժպիտներով ու կնճիռներով, մեր քաղաքի մասին է «ԱՐ» նորածին հեռուստաընկերության նոր հաղորդումը, որն այդպես էլ կոչվում է՝ «Քաղաք»: Արդեն եթեր է տրվել խորագրի 5 թողարկում: Դրանց հեղինակն է Սուրեն Տեր-Գրիգորյանը, օպերատորը՝ Գրիգոր Խաչատրյանը: Հաղորդման ստեղծագործական լուծումը շատ անսովոր ու հետաքրքիր է. էկրանին երեւանյան տեսարաններ են, հնչում է երաժշտությունը: Եվ ոչ մի խոսք... Ինչ-որ փիլիսոփայական բան կա այս ամենում: Նայելով հաղորդումը, ակամա փորձում ես կռահել, թե մայրաքաղաքի ո՞ր անկյունն է ցուցադրվում, որտե՞ղ է կանգնած այս աղջիկը, ո՞ւր է գնում այս տղան...

Հաջողություններ ցանկանալով հաղորդման հեղինակներին, կցանկանայինք, որ բոլոր թողարկումների տեսաժապավենները պահպանվեն, որպեսզի հետագայում մեր օրերի Երեւանի մասին լիամետրաժ ֆիլմի հիմք դառնան:

Տ. Լ.

«Գոռ» արվեստի սրահը ներկայացնում է

«Դավիթ Օյստրախին հարցնում են՝ ի՞նչ եք մտածում նվագելիս: Ասում է՝ Աստված իմ, ի՜նչ լավ եմ նվագում: Ֆելիքս Սիմոնյանը համեստ մարդ է, իսկ նվագելիս մտածում էր՝ Բախի նոտաները տեղ կհասնե՞ն»:

Կիրակի օրը «Գոռ» արվեստի սրահում տեղի ունեցած համերգը վարում էր երաժշտագետ Արմեն Բուդաղյանը, որի խոսքերը նյութի սկզբում մեջբերեցի: Մեկ ժամից ավել տեւած համերգի վերջում ներկաները համոզվեցին՝ մտավախությունն իզուր էր: Բախ, Նարեկացի... ոգեւորությունից աղեղի լարերը կտրվեցին: Ունկնդիրը զգացված էր համերգային նման ծրագիր իրեն մատուցելուց: Իսկ սրահի ակուստիկ հնարավորությունները մոռացնել էին տվել առաջին պահի կասկածը՝ պրոֆեսիոնալը ոչ պրոֆեսիոնա՞լ բեմում: «Ուղղանկյուն սրահը ակուստիկայի իմաստով ավելի լավ է, քան կիսակլոր դահլիճը», ասաց Արմեն Բուդաղյանը, իսկ հայտնի թավջութակահարը իմ այն հարցին, թե ինչո՞ւ ընտրեց «Գոռ» անհայտ սրահը, հրաշալի ակուստիկ պայմաններին հավելեց եւս մի բան՝ «Մթնոլորտը այս սրահում հաճելի է»:

Սեպտեմբերին բացված «Գոռ» արվեստի սրահը, որ գտնվում է Մոսկովյան փողոցում Թումանյան թանգարանի հարեւանությամբ, Ֆելիքս Սիմոնյանի համերգների շարքով, կերպարվեստի, քանդակի, զարդեղենի, խեցեգործական իրերի իր հարուստ հավաքածուն ուզում է «շնչավորել»: Աշխատակիցների ասելով, իրենք էլ չգիտեին, որ իրենց ուղղանկյուն սրահը հրաշալի ակուստիկ հնարավորություններ ունի, եւ որ սովորական այցելուն, գնորդն այդքան կկարոտի իրենց սրահին եւ սիրով կարձագանքի համերգային հրավերին: Առաջիկայում դաշնամուր էլ կտեղադրեն, եւ Ֆելիքս Սիմոնյանով բացված համերգաշարը շարունակություն կգտնի: Սա համերգի մասին, որով «Գոռը» առեւտրային իր գործունեության մեջ ուզում է շեշտել արվեստի հասցեն: Ի դեպ, ոչ միայն դրանով: «Ճիշտ է, մեր սրահում Սարյան, Մինաս, Բաժբեուկ Մելիքյան դեռ չի վաճառվում, բայց ներկայացվող գործերը խիստ ընտրությամբ են անցնում: Մենք մտածում ենք «Գոռի» վարկի մասին: Տասնյակ արվեստի սալոնների հետ մեր մրցակցությունն այստեղ է: Փայտի, խեցեգործության անավարտ աշխատանքներ (ի տարբերություն Վերնիսաժի եւ մյուս սրահների) չենք վերցնում», ասում է աշխատակցուհին: Հեղինակն ինքն է որոշում ստեղծագործության գինը, սրահը դրան հավելում է 10-20 տոկոս: Վաճառողուհու ասելով, արտասահմանցիներ շատ են գալիս (թեեւ հիմնական գնորդը հայաստանցին է), բայց շատերն իրենց հավանած արվեստի գործը չեն կարողանում գնել: Պատճառը արվեստի սրահում արժեքներ գնահատող մասնագետի բացակայությունն է, ում կնիքով մաքսատանն այլեւս խոչընդոտներ չեն լինի: Իրենք այդ իրավունքը դեռեւս չեն ստացել: Մշակույթի նախարարության համապատասխան հանձնաժողովն աշխատում է շաբաթվա մեջ երկու օր, իսկ դա օդանավից ուշացող արտասահմանցուն ստիպում է հրաժարվել Հայաստանից նկար գնելու ցանկությունից: Սա ոչ միայն «Գոռ» սրահի մտահոգությունն է, եւ «Ազգի» առաջիկա համարներից մեկում այդ խնդրին կանդրադառնանք:

Ա. Հ.

digitised by A.R.A.R.@

Մարզական

ԱՊՀ ԳԱՎԱԹ

«Փյունիկը» շարունակում է ճանապարհը. Հաջորդ «կայարանը»՝ Մոսկվայի «Սպարտակ»

ԱՊՀ չեմպիոնների գավաթի խաղարկության պատմության մեջ առաջին անգամ հայկական ակումբը հաղթահարեց խմբային մրցաշարի արգելքը

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

Կայացան ֆուտբոլի ԱՊՀ երկրների չեմպիոնների գավաթի 5-րդ խաղարկության խմբային մրցաշարի վերջին տուրի հանդիպումները, որոնք որոշեցին, դեպի պատվավոր մրցանակ ճանապարհը շարունակող «հրաշալի» ութնյակը:

Երեւանի «Փյունիկը» ենթախմբում վերջին հանդիպումն անցկացրեց առաջատարի՝ Կիեւի «Դինամոյի» հետ: Մրցավեճը սկզբունքային բնույթ էր կրում, քանի որ հաղթողը, խմբում գրավելով առաջին տեղը, քառորդ եզրափակիչում հանդիպելու էր ավելի թույլ թիմի: Խոշոր հաշվով պարտության դեպքում երեւանցիներն ընդհանրապես կզրկվեին երկրորդ ուղեգրից: Հանդիպումը նաեւ վերլուծության հսկայական նյութ տվեց թիմերի մարզիչներին, որոնք այս խաղը գլխավոր փորձ էին դիտում մայիսի 7-ին Կիեւում կայանալիք աշխարհի առաջնության ընտրական խաղից առաջ: Հիշեցնենք, որ այդ օրը Ուկրաինայի մայրաքաղաքի Հանրապետական մարզադաշտում ուժերը կչափեն Ուկրաինայի եւ Հայաստանի ազգային հավաքականները, որոնց հիմքն են կազմում «Փյունիկը» եւ Կիեւի «Դինամոն»: Չգիտեմ, թե խաղից առաջ իրենց ինչպես էին զգում հայ ֆուտբոլիստները, բայց, դատելով ՕՐՏ-ի «Համագործակցության գավաթի օրագիր» ծրագրին տված Խորեն Հովհաննիսյանի հարցազրույցից, «Փյունիկի» եւ Հայաստանի հավաքականի մարզիչն այնքան էլ չէր հուզվում եւ լուրջ պայքարի էր տրամադրել նաեւ իր սաներին: Խ. Հովհաննիսյանը մասնավորապես նշեց. «Տղաները պատրաստ են լուրջ մրցավեճի: Այս խաղը մենք փորձնական ենք դիտում ազգային հավաքականների «մարտից» առաջ: Կարծում եմ, այն շատ բան կորոշի, նրանից շատ հետեւություններ կարելի է անել: Գուշակություններ չեմ ուզում անել, սակայն կարծում եմ թիմերը գեղեցիկ եւ բարձրորակ ֆուտբոլ ցույց կտան»:

Ավագ մարզչի սպասելիքներն արդարացան. մրցակիցները հետաքրքիր խաղով բավականություն պատճառեցին ոչ միայն ակումբների ղեկավարներին, այլեւ սակավաթիվ ֆուտբոլասերներին: Պայքարի լարվածությունը եւ ֆուտբոլային կրքերի շիկացումը խմբային մրցաշարի վերջին խաղերում զգալիորեն աճել էին: Բացառություն չէր եւ «Փյունիկ»-«Դինամո» Կիեւ հանդիպումը:

Վալերի Լոբանովսկին մրցապարեզ էր դուրս բերել բոլոր ուժեղագույններին: Խորեն Հովհաննիսյանի պատասխանը եւս հավասարազոր էր: Ուկրաինացի չեմպիոնները, առանց նախնական հետախուզման, միանգամից ձեռնամուխ եղան ակտիվ գործողությունների: Հանդիպման 3-րդ րոպեին բավականին վտանգավոր գրոհեց Անդրեյ Շեւչենկոն, որը սուր անկյունից փորձեց գրավել դարպասը: Մի քանի րոպե անց «Փյունիկի» դարպասը նշանառության տակ է վերցնում կիեւցիների պաշտպան Յուրի Միտրուլինը, այնուհետեւ վտանգավոր հարված է կատարում Սերգեյ Ռեբրովը: Մի խոսքով, դինամոյականները միշտ գրոհի ճակատին են: «Արագ, արագ, ավելի արագ», իր ֆուտբոլիստներին կոչ է անում Խորեն Հովհաննիսյանը: Եվ երեւանցի արագավազ ֆուտբոլիստները «միացնում են» առավելագույն արագությունները: Դա հաստատ կիեւցիների սրտովը չէր: Սակայն փյունիկցիների, ինչպես, թերեւս, եւ կիեւցիների գրոհներն այնքան էլ սուր չէին: Թեեւ ներքին լարվածությունը, ինչպես ասում են, սահմաններից դուրս էր գալիս: Ստանդարտ դրություններից մի քանի վտանգավոր հարվածներ է կատարում «Փյունիկի» գյումրեցի «լեգեոներ» Հարություն Վարդանյանը: Երեւանցիների արագընթաց ակտիվության «պայթյունին» հետեւում է դինամոյականների նոր պաշարումը: Եվ կիեւցիներին հաջողվում է պարզությամբ եւ գեղեցկությամբ զարմանալի մի գրոհ: Դաշտի խորքից «ոսկերչական» նրբությամբ եւ դիպուկությամբ փոխանցում է հետեւում տուգանային հրապարակ, եւ «Փյունիկի» միջին գիծը, փաստորեն, կտրվում է պաշտպանությունից: Օգտվելով դրանից, Ուկրաինայի լավագույն ֆուտբոլիստ եւ կիեւցիների ռմբարկու Սերգեյ Ռեբրովը փայլուն կերպով ցուցադրեց իր տաղանդը եւ գնդակը դարպասապահ Ավագյանի վրայով գցեց անպաշտպան դարպասը: Այսպիսով, առաջին խաղակեսի ելքը որոշեց 32-րդ րոպեին խփած միակ գոլը: Ընդմիջումից հետո էլ խաղի պատկերը չփոխվեց: «Փյունիկի» ֆուտբոլիստները փորձում են փրկել խաղը, սակայն գրոհի ավարտական պահին պատկերավորություն չեն դրսեւորում: Իսկապես վտանգավոր պահ ստեղծվեց միայն 65-րդ րոպեին: Կիեւի թիմի ավագ Ալեքսանդր Գոլովկոն գլխի հարվածով փորձեց գնդակի ուղղությունը շեղել դեպի դարպասը: Ի պատասխան «Փյունիկը» սուր հակագրոհ է անցկացնում: Համլետ Մխիթարյանը արագավազորդի արագության եւ հիանալի տեխնիկայի շնորհիվ հետեւում է թողնում կիեւցիների թիմի կեսը, սակայն տուգանային հրապարակում գնդակը «խճճվում է» նրա ոտքերի արանքում, եւ գրոհը խափանվում է: Հաջողության հասնելու եւս մեկ հնարավորություն են դինամոյականները կորցնում 85-րդ րոպեին: Դմիտրի Միխայլենկոն հեռահար գեղեցիկ հարվածով փորձում է գնդակը ուղարկել դարպասի վերին անկյունը, սակայն Արմեն Ավագյանը չեզոքացնում է վտանգը: Ցավոք, խաղավերջում հայ ֆուտբոլիստները հոգնելով անարդյունք գրոհներից, կորցրեցին հավատն իրենց ուժերի նկատմամբ, իսկ դինամոյականները մրցավարի եզրափակիչ սուլոցից մի քանի վայրկյան առաջ երկրորդ խոցող հարվածը հասցրեցին: Ալեքսանդր Գոլովկոն հիանալի փոխանցում կատարեց, իսկ Ալեքսանդր Խացկեւիչը, որը մոտ կես մետր բարձր էր մեր պաշտպաններից, գլխի դիպուկ հարվածով գրավեց երեւանցիների դարպասը: Այսպիսով, ուկրաինացիները շահեցին առաջին մարտը՝ 2-0: Սակայն, ինչպես ասում են. «Դեռ երեկո չէ», եւ հայ ֆուտբոլիստները ժամանակ ունեն հավուր պատշաճի նախապատրաստվելու մայիսյան հանդիպմանը:

«B» ենթախմբում պայքարը շարունակելու լավ հնարավորություններ ուներ եւ լիտվական «Կարեդան»: Լիտվացի ֆուտբոլիստները 5-1 հաշվով հաղթեցին Ղրղզստանի «Մետալուրգին», բայց խփած եւ բաց թողած գնդակների տարբերությամբ զիջեցին «Փյունիկին», որն էլ դարձավ խմբային մրցաշարի արգելքը հաղթահարած առաջին հայկական ակումբը:

Ինչպես պարզվեց, երեւանցիների հաջորդ մրցակիցն է Մոսկվայի «Սպարտակը»: Ռուսաստանի չեմպիոնը ջախջախիչ հաշվով հերթական հաղթանակը տոնեց, այս անգամ «վրաերթի» ենթարկելով Մոլդովայի չեմպիոն «Զիմբրուին»՝ 6-0: Այս խաղում հեթ-տրիկի հեղինակ դարձավ Վալերի Կեչինովը: Չնայած հանդիպման անսովոր հաշվին, երկու թիմերն էլ շարունակում են պայքարը:

«Նովբախոր»-«Նեֆթչի» (5-3) հանդիպումը էական ազդեցություն չունեցավ թիմերի հետագա ճակատագրի վրա:

«C» ենթախմբում եւս 100 տոկոսանոց արդյունք ցույց տվեցին Թբիլիսիի դինամոյականները: Երրորդ խաղում նրանք 6-2 հաշվով առավելության հասան Դուշանբեի ակումբակիցների նկատմամբ: Հետաքրքիր է, որ տաջիկ ֆուտբոլիստները երկու գոլերն էլ խփել են 11 մ տուգանային հարվածով:

Թբիլիսցիների հաջողությունը կիսեցին Տալլինի «Լանտանայի» ֆուտբոլիստները: Այս ակումբն առաջին էստոնական թիմն է, որ դուրս է գալիս քառորդ եզրափակիչ: Ղազախստանի «Տարազի» հետ խաղում էստոնացիներին ձեռք էր տալիս ոչ-ոքին, մինչդեռ ղազախներին պայքարը շարունակելու համար միայն հաղթանակ էր հարկավոր: Սակայն, տալլիննցի ֆուտբոլիստների կարգն ավելի բարձր էր, եւ նրանք հաղթեցին 3-0 հաշվով: Էստոնական թիմի երրորդ գոլն այս խաղում եւ իր 5-րդ գնդակը մրցաշարում՝ 11 մ հարվածով խփեց Սերգեյ Բրագինը:

«D» ենթախմբից պայքարը շարունակում են Ռիգայի «Սկոնտոն» եւ Աշգաբադի «Կոպետդաղը»: «Սկոնտոն» 0-0 հաշվով ավարտեց մրցամարտը Ռուսաստանի ակումբների հավաքականի հետ: Չնայած ռուսները 7 միավոր վաստակեցին, սակայն չեն շարունակի ելույթները մրցաշարում, քանի որ հանդես էին գալիս մրցույթից դուրս: Անակնկալ էր Բելառուսի չեմպիոնի՝ Մոզիրի ՄՊԿՑ-ի անհաջող ելույթները: ՄՊԿՑ-ն (Մոզիրի արտադրական-առեւտրական կենտրոն) երրորդ անընդմեջ պարտությունը կրեց, այս անգամ «Կոպետդաղից»՝ 0-3:

Երեկ, քառորդ եզրափակիչներում հանդիպեցին հետեւյալ զույգերը. «Սպարտակ»-«Փյունիկ», «Դինամո» Կ.-«Զիմբրու», «Դինամո» Թբ.-«Սկոնտո» եւ «Կոպետդաղ»-«Լանտանա»:

ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐ

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. «Սպարտակ»	3	3	0	0	13-2	9
2. «Զիմբրու»	3	2	0	1	7-7	6
3. «Նովբախոր»	3	1	0	2	5-11	3
4. «Նեֆթչի»	3	0	0	3	6-11	0

«B» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. «Դինամո» Կ.	3	3	0	0	16-2	9
2. «Փյունիկ»	3	1	1	1	6-4	4
3. «Կարեդա»	3	1	1	1	8-8	4
4. «Մետալուրգ»	3	0	0	3	2-18	0

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. «Դինամո» Թբ.	3	3	0	0	12-4	9
2. «Լանտանա»	3	2	0	1	9-5	6
3. «Տարազ»	3	1	0	2	3-7	3
4. «Դինամո» Դուշ.	3	0	0	3	5-13	0

«D» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռուսաստանի ակ. հավ.	3	2	1	0	9-2	7
2. «Կոպետդաղ»	3	2	0	1	4-4	6
3. «Սկոնտո»	3	1	1	1	2-2	4
4. ՄՊԿՑ	3	0	0	3	3-10	0

ԵՐԵՎԱՆ

Համաժողովում բարձր գնահատվեց ՀԱՕԿ-ի 1996-ի աշխատանքը

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ. ԱՐՄԵՆ-ՊՐԵՍ: Հունվարի 29-ին Երեւանի պետհամալսարանի նիստերի դահլիճում կայացավ Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի համաժողովը:

ՀԱՕԿ-ի նախագահ Ալեքսան Ավետիսյանը խոսեց տարվա ընթացքում, մասնավորապես, Ատլանտայի օլիմպիական խաղերին Հայաստանի մարզիկների նախապատրաստության եւ ելույթների արդյունքների մասին՝ աշխարհի 197 երկրների պատվիրակների հետ մրցակցությունում նրանց գրաված 41-րդ տեղը գնահատելով որպես հաջողություն: ՀԱՕԿ-ի վերստուգիչ հանձնաժողովի նախագահ Ա.Կարապետյանը հաշվետվություն ներկայացրեց ՀԱՕԿ-ի ստացած գումարների եւ ծախսերի մասին, որոնք կազմել են մոտ 185 հազար դոլար: Ելույթներ ունեցան ԱԺ պատգամավորներ Արամ Մանուկյանը, Գագիկ Ներսիսյանը, ՀԱՕԿ-ի անդամներ, խոսք գնաց սպորտի գծով նախարարություն, համապատասխան օրենքներ ունենալու, հասարակայնության մեջ սպորտի նկատմամբ պատշաճ վերաբերմունք մշակելու անհաժեշտության մասին: Որոշվեց այսուհետեւ ՀՀ ազգային օլիմպիական կոմիտեն անվանել Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտե: Համաժողովն ընտրեց օլիմպիական կոմիտեի եւ նրա գործկոմի նոր անդամներ, որոնց թվում են մարզիկներ եւ մարզական գործիչներ Վանիկ Զաքարյանը, Հովհաննես Զանազանյանը, Ատլանտայի հերոսներ Արմեն Նազարյանը, Արմեն Մկրտչյանը, Արմեն Մարտիրոսյանը եւ ուրիշներ: Համաժողովը փոփոխություններ մտցրեց ազգային օլիմպիականի կանոնադրության մեջ: Որոշվեց, որ Հայաստանի մարզիկները պետք է մասնակցեն 1998թ. Նագանոյի (Ճապոնիա) ձմեռային եւ 2000թ. Սիդնեյի (Ավստրալիա) ամառային օլիմպիական խաղերին: Համաժողովը հատուկ շնորհակալություն հայտնեց Երեւանում շախմատի 32-րդ օլիմպիադայի կազմակերպիչներին, բարձր գնահատեց 1996 թ. ՀԱՕԿ-ի աշխատանքը, ճշտելով նրա առաջիկա եւ ապագա անելիքները:

Հայաստանի թենիսիստները նախավերջին՝ 7-րդ տեղում

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ. ԱՐՄԵՆ-ՊՐԵՍ: Սենեգալում ավարտված թենիսի Դեւիսի գավաթի եվրոաֆրիկյան գոտու ընտրական մրցաշարում անհաջող ելույթ ունեցավ Հայաստանի հավաքականը: Հայ թենիսիստները նույն 0-3 հաշվով պարտություն կրեցին Բոսնիա-Հերցեգովինայի, Սենեգալի եւ Լյուքսեմբուրգի թիմերից եւ իրենց ենթախմբում գրավեցին վերջին չորրորդ տեղը: Հայաստանի թենիսիստներին հաջողվեց տանել միայն մեկ հաղթանակ՝ 2-1 հաշվով Եթովպիայի հավաքականի նկատմամբ: Ընդհանուր մրցաշարում նրանք գրավեցին նախավերջին 7-րդ տեղը: Սենեգալում ելույթ չունեցան առաջատար հայ թենիսիստներ Սարգիս Սարգսյանը, Արթուր Թոմբակյանը եւ Յոլակ Գեւորգյանը:

Ռուսաստանցի «հայկական» զույգը գրավեց 16-րդ տեղը

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ. ԱՐՄԵՆ-ՊՐԵՍ: Փարիզում ավարտվեց գեղասահքի Եվրոպայի առաջնությունը, որին մասնակցած Հայաստանը ներկայացնող 6 մարզիկների մեջ լավագույնը Մարիա Կրասիլցեւա-Ալեքսանդր Չեստնիխ զույգն էր, որը գրավեց 16-րդ տեղը: Մեր բոլոր մյուս գեղասահորդները՝ Կահո Կոհինումա-Տիգրան Առաքելյան զույգը եւ մենասահորդներ Մերի Թադեւոսյանն ու Էդգար Գրիգորյանը, տեղեր գրավեցին երկրորդ եւ երրորդ տասնյակում:

Ընտրարշավը թեւակոխում է վճռական փուլ

Մինչեւ ամառային 28-րդ օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաքի հիմնական հավակնորդներին որոշելը մնացել է 40 օր: Միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչի պնդմամբ, յուրաքանչյուր քաղաքի հնարավորությունները մոտավորապես հավասար են: Մասնագետներն առավել ռեալ հավակնորդների շարքին են դասում Հռոմը, Քեյփթաունը, Ստոկհոլմը, Աթենքը եւ Սանկտ Պետերբուրգը: Ճիշտ է, Ռուսաստանի հյուսիսային մայրաքաղաքի թեկնածությունը հաստատելու դեմ է խոսում առաջին հերթին երկրի ոչ կայուն քաղաքական-տնտեսական իրավիճակը: Բացի այդ, օլիմպիադան կազմակերպելու ծախսերը կկազմեն մոտ 7 մլրդ դոլար:

Բայուլի նկատմամբ դատավճիռ կկայացվի մեկ շաբաթից

Արդեն հայտնել ենք, որ գեղասահքի օլիմպիական չեմպիոնուհի ուկրաինուհի Օքսանա Բայուլը վթարի էր ենթարկվել ԱՄՆ-ում: ԱՊ գործակալությունը դեպքի նոր մանրամասներ է հաղորդում:

Ոստիկանների եզրակացության մեջ նշվում է, որ Բայուլի վարած «Մերսեդեսը» վթարի պահին սլացել է մոտ 160 կմ/ժ արագությամբ: Ճանապարհային կանոններն այդ հատվածում արագությունը սահմանափակում են մինչեւ 72 կմ/ժ: Ընդգծվում է նաեւ, որ նույնիսկ միջադեպից 6 ժամ անց տուժածից ալկոհոլի ուժեղ հոտ էր փչում:

Բայուլը դատարանի ճանապարհին

Բացի այդ, Օքսանայի դեմ է նաեւ այն հանգամանքը, որ Քոնեքթիքութ նահանգում, որտեղ տեղի է ունեցել վթարը, ոգելից խմիչքներ օգտագործելը թույլատրվում է միայն 21 տարին բոլորած անձանց: Հիշեցնենք, որ Օքսանան դեռ 20 տարեկան էլ չկա:

Երկուշաբթի օրը Բայուլը կանգնեց դատարանի առջեւ: Կարճատեւ դատաքննությունից հետո դատավորն ասել է, որ որոշման մասին կհայտարարի փետրվարի 5-ին:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Հայ դատի հանձնախումբը՝ ընդդեմ Թուրքիային զենք վաճառելու

ԱՄՆ Հայ դատի հանձնախմբի Վաշինգտոնի գրասենյակի հայտարարության համաձայն, հանձնախումբը որոշել է խոչընդոտել Թուրքիային «Սիհոք» տիպի ուղղաթիռներ վաճառելու ծրագիրը, որի ընդհանուր արժեքը կազմում է 170 մլն դոլար:

Ըստ պաշտպանության հարցերով մասնագիտացված պարբերականների, Թուրքիան ներկայացրել է «Սիկորսկի» ընկերության կողմից արտադրվող 4 «Սիհոք» ուղղաթիռներ (յուրաքանչյուրը 40 մլն դոլար արժողությամբ) գնելու վերաբերյալ մի դիմում իր ծովուժը հզորացնելու նպատակով: Այս ուղղաթիռներն ունեն 380 մղոն թռիչքային շառավիղ, ժամում 145 մղոն արագություն, զինված են սուզանավերին հարվածելու ունակ հրթիռներով եւ լիցքավորվում են թռիչքի ընթացքում:

Ամերիկյան «Համակարգման ազգային ջանք» հունական կազմակերպությունը անցյալ շաբաթ կոչ է արել կասեցնել վաճառքը: Միաժամանակ, Կալիֆոռնիայում գտնվող «Վեստերն Պոլիսի Սենթըր» գիտահետազոտական կենտրոնը հայտարարել է, որ գործարքը կարող է «ուժեղացնել լարվածությունը հարավարեւելյան Եվրոպայում»:

ԱՄՆ Հայ դատի հանձնախմբի Վաշինգտոնի գրասենյակի վարիչ-տնօրեն Արամ Համբարյանն ասել է, որ այս ուղղաթիռները Թուրքիային վաճառելու ծրագիրը հակասում է ամերիկյան շահերին, եւ արեւելյան Միջերկրականում լարվածությունը ուժեղացնելուց զատ, շատ հավանական է, որ «Թուրքիան ամերիկյան զենքերն օգտագործի իր իսկ քաղաքացիների իրավունքները ոտնահարելու եւ հարեւան երկրների դեմ հարձակողական ծրագրեր իրագործելու համար»:

«ԵՐԵՎԱՆ» ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Քըրք Քըրքորյանը հրաժարվել է խոստումից

Հունվարի 27-ին հայտնի է դարձել, որ Քըրք Քըրքորյանը հրաժարվել է Կրայսլերի եւ Էմ Ջի Էմ Գրենդի բաժնեթղթերը բարեգործական նպատակներով տրամադրելու իր խոստումից, պատճառաբանելով ներքին տուրքերի ծառայության աննպաստ որոշումը:

Ինչպես հայտնի է, նա խոստացել էր 20 մլն եւ 2 մլն արժողությամբ իր բաժնեթղթերը նվիրել «Լինսի» հիմնարկին, որի միջոցով մեծագումար նվիրատվություններ են կատարվում կրթական, առողջապահական ասպարեզներում Հայաստանին վերաբերող ծրագրերին: Քըրք Քըրքորյանի խոստումը պայմանավորված էր տուրքերի ծառայության նպաստավոր մի որոշմամբ, ըստ որի այդ նվիրատվությունը զեղչվում է իր տուրքերից:

Նա հայտնել է, որ մտադիր է համապատասխան նվիրատվություններ կատարել բարեգործական այլ կազմակերպությունների:

«ԵՐԵՎԱՆ» ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Հայաստանը հոսանք կստանա Իրանից

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Փետրվարի վերջին նախատեսվում է սկսել Իրանից Հայաստան էներգամատակարարումը: Համաձայն ստացված տեղեկատվության, սկզբնական շրջանում նախատեսվում է Հայաստան մատակարարել 65 մեգավատ հոսանք: Մինչեւ տարեվերջ նախատեսվում է այն հասցնել 200 մեգավատի: Ըստ տեղեկատվության, Իրան-Հայաստան էլեկտրագծով սպասվում է տարեկան ստանալ 330 մլն կիլովատ էլեկտրաէներգիա:

Թուրքական ռազմանավերը հեռացան Կիպրոսից

29 ՀՈՒՆՎԱՐ, RFI: Անցած շաբաթ օրվանից Հյուսիսային Կիպրոսի ափերի մոտ գտնվող թուրքական 3 ռազմանավերն այսօր հեռացան այդ տարածքից: Մեկնաբանների կարծիքով, ուղարկելով այդ ռազմանավերը Հյուսիսային Կիպրոս, թուրքական իշխանություններն ընդգծեցին իրենց աջակցությունն այդ կղզու թուրքական բնակչությանը: Հայտնի է, որ այն բանից հետո, երբ Կիպրոսի հունական իշխանությունները Ռուսաստանում պատվիրեցին «երկիր-օդ» տեսակի «S-300» 20 հրթիռ, որոնք կարող են խոցել 150 կմ հեռավորության վրա գտնվող օբյեկտները, այդ տարածաշրջանում լարվածություն առաջացավ:

ՍԿԱՆԴԱԼ

Գերմանա-թուրքական վիճաբանությունը բորբոքվում է

ԱՆԿԱՐԱ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-TRT: Օտարերկրյա լրագրողների հետ կայացած ասուլիսի ժամանակ Թուրքիայի արտգործնախարարության մամլո քարտուղար Օմեր Աքբելը Գերմանիայից, Ֆրանսիայից, Հոլանդիայից եւ Անգլիայից պահանջել է թմրամիջոցների մաքսանենգության փաստերը քննելու Թուրքիայի մեղքի ապացույցներ, բայց ոչ մի ապացույց էլ չի ստացել: Աքբելը հայտարարել է, որ Թուրքիան Գերմանիային եւ մյուս երկրներին անհրաժեշտ տեղեկություններ էր տրամադրել թմրամիջոցների մաքսանենգությամբ զբաղվող Հուսեյն Բայքաչինի եւ Մուստաֆա Քարիչի վերաբերյալ, որոնք մեղադրել էին Թուրքիայի արտգործնախարար Թ. Չիլլերին:

Աքբելը հիշեցրել է Չիլլերի հետ Գերմանիայի արտգործնախարարի հեռախոսազրույցը, որի ընթացքում նա ափսոսանք էր հայտնել պատահածի առթիվ:

«Ռադիկալ» լրագիրը հաղորդել է Թուրքիայի եւ Գերմանիայի միջեւ «ներողության» առնչությամբ ծագած ճգնաժամի մասին: Թերթի հաղորդման համաձայն, Չիլլերի հետ Քինկելի հեռախոսազրույցից հետո թերթերում տպագրված այն հաղորդումը, թե Գերմանիան ներողություն է խնդրել, նոր ճգնաժամի պատճառ է դարձել: Քինկելը հայտարարել է, որ ինքը ներողություն չի խնդրել, իսկ Թուրքիայի արտգործնախարարությունը չի հաստատել իրիկնային թերթերի հաղորդումը: «Գյունայդըն» լրագիրը հաղորդել է, որ Թուրքիայի վարչապետ Էրբաքանը ի նշան պաշտպանության իր փոխվարչապետի, հրաժարվել է Գերմանիա ձեռնարկելիք այցելությունից:

Ձախ ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավար Էջեւիթը հայտարարել է, որ միջազգային որոնման մեջ գտնվող ահաբեկչական գործողությունների մի քանի մասնակիցների Չիլլերի կողմից ազգային հերոս հայրենասերներ ներկայացվելը եւ թմրամիջոցների մաքսանենգությամբ զբաղվող որոշ անձանց «կանաչ անձնագրեր» տալու փաստերն էին Թուրքիայի նկատմամբ լուրջ կասկածներ ծագման բնական պատճառը: Էջեւիթը հայտարարել է, որ երկրի սահմաններից դուրս երերաց ոչ միայն Չիլլերի, այլեւ Թուրքիայի հեղինակությունը:

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Իրանի ներկայացուցիչները Ադրբեջանի մրցույթում

29 ՀՈՒՆՎԱՐ, RL: Իրանի կառավարությունը ողջունելու է այն ընկերություններին, որոնք մասնակցում են Ադրբեջանում իրականացվելիք նախագծերի համար հայտարարված մրցույթներին: Այս մասին Ադրբեջանի կառավարությանը տեղյակ պահեց Բաքվում Իրանի դեսպան Ալի Ռեզա Բիգդելին: ԻՌՆԱ իրանական գործակալությունը նշեց, որ Ադրբեջանի պաշտոնյաները ողջունել են Իրանի ներկայացուցիչների մասնակցությունը Ադրբեջանում իրագործվող նախագծերին եւ հայտնել, որ շուտով նոր մրցույթներ են անցկացվելու: Անցած տարի իրանական ընկերություններից մեկը 10 տոկոս մասնաբաժին շահեց Ադրբեջանի Շահ Դենիզ նավթային հանքավայրի շահագործման 4 մլրդ դոլար արժողությամբ ծրագրում:

Թուրքական օդանավերը ներխուժեցին Հս. Իրաք

ԴԻԱՐԲԵՔԻՐ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Հունվարի 28-ին Թուրքիայի բանակի աղբյուրները հաղորդեցին, թե մեկ օր առաջ թուրքական օդանավերը ռմբակոծել են Հյուսիսային Իրաքում գտնվող Քրդստանի աշխատավորական կուսակցության դիրքերը, իսկ Թուրքիայի քրդաբնակ շրջաններում տեղի ունեցած ընդհարումների ընթացքում երկու քուրդ հեղափոխականներ են սպանվել: Իրաք ներխուժման արդյունքում մարդկային վնասների մասին տեղեկություններ չեն հաղորդվում:

Ազգ-ը աշխատանքի է հրավիրում

առաքիչի

Գերադասելի են քաղաքի կենտրոնում, մետրոյի կայարանների կամ Պռոշյան-Բաղրամյան-Կոմիտաս-Չեյթուն երթուղու մերձակայքում բնակվողները:

Պայմաններին ծանոթանալ խմբագրությունում՝ Հանրապետության 47:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ունեմ **Վազ 21063** մակնիշի ավտոմեքենա:
Ցանկանում եմ աշխատել որեւէ գրասենյակի կամ մասնավոր անձի համար:
Զանգահարել 52-59-87, ժամը՝ 18-20-ը, Սուրենին

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում, Դեմիրճյան 17 շենք:
Հեռախոսներ՝
58-18-41, 52-30-56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան, ավտոտնակով, Այգեստանի փողոցում:

ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐ՝
25-11-87, 58-18-41

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սադդամ Հուսեյնի կինը տնային բանտարկության մեջ

29 ՀՈՒՆՎԱՐ, DW: Ամերիկյան աղբյուրների համաձայն, Իրաքի նախագահ Սադդամ Հուսեյնը տնային բանտարկության է ենթարկել կնոջը: Հայտնելով այդ մասին, Վաշինգտոնի ռազմական աղբյուրները չմասնավորեցին, թե ինչ պատճառով է Սադդամ Հուսեյնն այդպես վարվել, սակայն հասկանալ տվեցին, որ Իրաքի նախագահի գործողությունները, հնարավոր է, կապված են անցյալ տարվա դեկտեմբերին նրա որդի Ուդեյի դեմ կատարված մահափորձի հետ: Ըստ աղբյուրների, Սադդամ Հուսեյնն ավելի ու ավելի է մտահոգվում սեփական կյանքի համար եւ մշտապես տեղից-տեղ է տեղափոխվում:

Բենազիր Բհուտոն հրաշքով փրկվեց

ԴԵԼԻ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Պակիստանի ժողովրդական կուսակցության առաջնորդ, երկրի նախկին վարչապետ Բենազիր Բհուտոն հրաշքով փրկվել է մահից, երբ Սինդի նահանգի շրջաններից մեկում անհայտ ահաբեկիչներ գնդակոծել են նրա ուղղաթիռը: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, միջադեպը տեղի է ունեցել Դադու բնակավայրի մոտ, ուր Պակիստանի ժողովրդական կուսակցության առաջնորդը մեկնել էր երկրի խորհրդարանի եւ չորս նահանգների օրենսդիր ժողովների փետրվարի 3-ին կայանալիք ընտրությունների առթիվ իր կողմնակիցների հանրահավաքում ելույթ ունենալու համար: Մի-17 ուղղաթիռի օդաչուներին հաջողվել է վայրէջք կատարել: Ուղղաթիռում գտնվող Բհուտոն չի տուժել:

Ալժիրում մոլեգնել է ահաբեկչության ալիքը

ՌԱԲԱԹ, 29 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեքշաբթի երեկոյան Ալժիրի աշխատավորների համընդհանուր միության շենքի մոտ գնդակահարել են արհմիութենական առաջնորդ Աբդելհակ Բենհամուդային: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, հենց նույն օրը պայթուցիկ սարք է գործել Բլիդա քաղաքի փողոցներից մեկում: Մեկ մարդ զոհվել է, 17-ը վիրավորվել: Ալժիրում մոլեգնել է ահաբեկչության ալիքը: Բոլոր մահմեդականների համար սրբազան ռամադան պասի երեք շաբաթվա ընթացքում զոհվել է ավելի քան 250 մարդ եւ 600-ը վիրավորվել:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը՝ 10-16, 58 33 26 ժամը՝ 18-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ՝ 589167, 581351

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2: Գրանցման թիվ 65: Դասիչ 69149: Պատվեր 505: Տպաքանակը 3000: Ստորագրված է տպագրության 29. 01. 1997: Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@